Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 29 (1529) ♦ Вівторок, 18 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

Нова людина непідвладна кон'юнктурній іржі

Цю притаманну маріупольським металургам рису відзначив під час перебування на Донеччині Голова Верховної Ради Олександр Мороз

Виступаючи в маріупольському Палаці металургів на урочистому засіданні з нагоди 100-річчя комбінату, Олександр Мороз порушив традицію і не став зачитувати заздалегідь написаний вітальний адрес:

— Готуючись до поїздки, я разом із фахівцями шукав відповідь на запитання: завдяки чому комбінат витримує шторми в економіці? І головна відповідь — тут, у цьому залі. Тому що за останні сто років на цій землі плавилася не тільки сталь — плавилася, творилася нова людина, не підвладна кон'юнктурній іржі. Ви зберегли повагу до професії металурга, до чесної праці — і це гарантія успіхів у майбутньому.

Уславлений сталевар Макар Мазай навряд чи підозрював, що через шістдесят років після його світових рекордів високі результати роботи будуть скоріше винятком, ніж правилом. І що таким винятком стане саме рідний завод, нині — відкрите акціонерне товариство «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча», на долю якого припадає 20 відсотків загальноукраїнського виробництва чавуну, сталі й прокату. Підприємство відправляє продукцію у 50 країн світу, має прибуток і втричі вищу, ніж у середньому по області, продуктивність праці.

(Закінчення на 2-й стор.).

Депутат просить «змінити акценти»

У Верховній Раді відбулася прес-конференція голови Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Бориса Олійника, який є головою делегації України в Раді Європи, та народного депутата Василя Костицького, члена цієї делегації. Було ще раз порушено питання щодо скасування в Україні смертної кари.

Як відомо, на січневій сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи Україні було зроблено сурове попередження через зволікання з розв'язанням цього питання. Отож у Києві замислилися: яким же чином задовольнити Брюссель, зважаючи на те, що ідея скасування смертної кари серед населення України непопулярна?

(Закінчення на 10-й стор.).

Приїхав гість зі Сходу

Проведення двосторонніх консультацій у рамках підписаного Протоколу про співробітництво України і Казахстану — така головна мета нинішнього офіційного візиту в нашу державу делегації МЗС Республіки Казахстан на чолі з міністром закордонних справ Касимжомартом Токаєвим.

Програмою візиту плануються переговори міністра закордонних справ Республіки Казахстан з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком, зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком, а також — підписання протоколу заходів щодо співробітництва між міністерствами двох країн.

Вийшли ми всі із дитинства.

Але чомусь забуваємо про тих, які в ньому сьогодні живуть

Ще донедавна ми на всіх перехрестях повторювали, наче заклинання: «Усе найкраще — дітям!» Але насправді найласіші шматочки «з'їдав» військово-промисловий комплекс, «братні» партії за кордоном і ще дехто. Дітям, звісно, залишалися крихти.

Тепер лозунгів поменшало, але турботи про дітей аж ніяк не додалося. Мало того, багато наших малих співвітчизників не одержують потрібного інтелектуального багажу, належного виховання ні вдома, ні в школі. Бо батьки думають лише про хліб насущний, а школи, де вчителям місяцями не виплачують зарплати, залишаються без найкращих педагогів.

Справді, так далі жити не можна. І коли держава хоче мати майбутнє, вона обов'язково має подбати про юне покоління. І чим швидше, тим краще.

Матеріали «Діти — щасливі. У рекламних роликах» і «Тепло «Світлого дому» читайте на 12 — 13-й стор.

Експерти проти протипіхотних мін

З метою обговорення проекту Конвенції про заборону протипіхотних мін, у Відні відбулася міжнародна зустріч експертів. Цей проект було розроблено у світлі положень відповідної резолюції 51-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН (1996 рік), в якій держави світу закликаються до проведення переговорів для укладення міжнародної багатосторонньої угоди про заборону застосування, виробництва, накопичення та передачі протипіхотних мін.

У зустрічі взяли участь експерти 111 країн світу, в т. ч. України, представники ООН та ряду інших авторитетних міжнародних організацій, повідомило ДІНАУ-Укрінформу посольство України в Австрії.

Промінь світла в глибині шахти

Попри загальне скрутне становище у вуглевидобувній галузі, окремі колективи впевнено почали новий рік і працюють чітко, злагоджено, без зривів. Скажімо, на Макіївській шахті імені Леніна за півтора місяця вже видобуто понад план більш як три тисячі тонн коксівного вугілля.

На шахті імені Засядька у Донецьку готова стати до ладу нова лава — восьма західна. Таким чином буде збільшено виробничі потужності передового вуглевидобувного підприємства.

Тим часом на Сніжнянському машинобудівному заводі Донецької області планують розпочати збирання автомобілів марки «Сузуки» на іспанській технологічній лінії. Це дасть роботу близько 1000 гірників, звільнених внаслідок закриття шахт.

Страйк спровокувала мер міста?

Загальноміський страйк учителів фактично паралізував навчальний процес загальноосвітніх шкіл Херсона. У більш як 50 школах нині зачинено класи. Ця сумна подія викликана величезною заборгованістю у виплаті зарплати педагогам.

Можливо, акції протесту вчителів можна було б уникнути, якби мер міста Людмила Коберник погодилася сісти за стіл переговорів із страйковим комітетом. Її відмова додала пристрастей: 15 політичних партій і організацій Херсонщини підписали звернення до Верховної Ради України з проханням про дострокове припинення повноважень херсонського мера.

По-іншому вчинили у Скадовську. Тут голова райдержадміністрації Анатолій Власенко переконав педагогів чотирьох шкіл у недоцільності страйку, мобілізувавши зусилля апарату щодо наповнення районного бюджету потрібними коштами.

Нарада в Голови Верховної Ради України

Розпочинаючи нараду з головами постійних комісій, Олександр Мороз запропонував наступний тиждень (25—28 лютого) працювати не у виборчих округах, а в пленарному режимі. Мотивував Голова Верховної Ради це тим, що найголовніше завдання цього етапу —ухвалення закону про державний бюджет 1997 року. Пропозицію було сприйнято з розумінням. Учасники наради поінформували про роботу погоджувальної групи щодо податкового законодавства, про діяльність комісій у цьому напрямі.

Потім учасники наради розпочали узгоджувати розклад засідань Верховної Ради України 18—21 лютого. М. Чечетов висунув пропозицію розглянути в сесійному залі законопроект про внесення змін і доповнень до Закону «Про індексацію заощаджень громадян України». Після обговорення питання Голова Верховної Ради порекомендував подати проект закону відповідно до Регламенту комісіям і не зволікаючи внести до порядку денного сьомої сесії, бо йдеться про захист інтересів громадян України.

Цього пленарного тижня депутати мають розглянути ряд ключових питань. Зокрема, у третьому читанні проект закону про Кабінет міністрів України, проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус народного депутата України», проект закону України про професійні спілки, про пропозиції Президента України до Закону «Про внесення змін до Закону «Про приватизацію майна державних підприємств»; проект закону України про стабілізацію сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення населення та ін.

Відбувся діловий, конструктивний обмін думками з приводу проекту закону України про забезпечення розвитку вітчизняного підприємництва та збалансування доходів і видатків бюджету. Висновок: законопроект дуже важливий стосовно прийняття бюджету, тому погоджувальна група з податкового законодавства найближчим часом має його розглянути.

Наприкінці наради Голова Верховної Ради Олександр Мороз поінформував про щойно підготовлений план законотворчих робіт, що випливає з Конституції. Він об'єднує 103 питання, які повинні створити для Основного Закону держави надійне законодавче поле.

Прес-служба Верховної Ради України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення В. Дурдинця головою Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю

Призначити ДУРДИНЦЯ Василя Васильовича — першого віце-прем`єр-міністра України — головою Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президентові України.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ,
14 лютого 1997 року.
№ 144/97.

Нова людина непідвладна кон'юнктурній іржі

(Початок на 1-й стор.).

За вагомий особистий внесок у випуск високоякісної металопродукції, а також у зв'язку з сторічним ювілеєм підприємства групу заводчан нагороджено почесною відзнакою Президента України — орденом «За заслуги» III ступеня, багатьом металургам присвоєні почесні звання. Привітавши 36-тисячний колектив «іллічівців» від імені Верховної Ради, її голова вручив генеральному директорові Володимиру Бойку пам'ятний подарунок — картину із зображенням будинку Верховної Ради «як уособлення демократії, парламентаризму, захисту прав чесного трудівника».

Під час робочої поїздки Голови Верховної Ради до Маріуполя відбулася зустріч Олександра Мороза з депутатами обласної, міської, районних і селищних рад, де обговорювалися проблеми місцевого самоврядування в контексті нової Конституції.

— Ви — остання інстанція, яка для людей є суттю держави, — підкреслив, звертаючись до депутатів, Олександр Мороз. — А тому ви повинні мати в своєму розпорядженні важелі влади: комунальну власність і фінанси. Що стосується узгодження в діях виконавчої і представницької влади, то закони про місцеве самоврядування і про місцеві державні адміністрації мають деталізувати функції, права й обов'язки кожного суб'єкта — тоді не виникатиме питань, хто головний.

Предметом дискусії стало врегулювання влади в містах з районним поділом. І не випадково. Адже саме в Маріуполі виконкоми райрад віднедавна ліквідовано, натомість створені райадміністрації, які безпосередньо підпорядковуються міськвиконкому. Досвід, як зауважив Голова Верховної Ради, неконституційний, проте оригінальний.

Керівництво міста вважає, що згадана схема не утискує права районних рад, зате максимально зміцнює (і спрощує) управління містом. Кількість чиновників скорочується, а голова райадміністрації паралельно стає заступником мера. Доказом ефективності такої моделі її автори вважають той факт, що заробітну плату маріупольські бюджетники, на відміну від колег з інших міст, отримують вчасно.

Утім, знайшлися в залі й опоненти ідеї. На думку депутата міськради Галини Лихачової, простежується прагнення ліквідувати представницькі органи влади, або зробити районну раду «фрейліною при дворі». Хто ж тоді займатиметься проблемами виборів?

«А як ви ставитеся до маріупольського досвіду?» —пролунало запитання до голови Верховної Ради на підсумковій прес-конференції.

— Як Голова Верховної Ради я можу ставитися до нього тільки з точки зору Конституції, — заявив Олександр Мороз. — Конституція визначила наявність районних рад і те, що організацію управління міським життям здійснює міська рада. По-перше, треба враховувати місцевий досвід, у тому числі Маріуполя, Львова, Одеси: з одного боку, щоб дізнатися, як робити, з другого — як не можна робити. По-друге, необхідно керуватися Конституцією і виходити з позицій інтересів конкретної людини. Якщо вона може сьогодні дійти до влади, до держави, щоб захистити свої інтереси, тоді така організація влади прийнятна, якщо не може — треба шукати інші форми. Особисто я прихильник збереження райрад, оскільки не можна віддати тільки міськвиконкомові питання бюджету, управління землею, комунальною власністю.

У нараді з активом міста взяли участь також народні депутати України Михайло Поживанов, Вадим Гуров, Роман Безсмертний і В'ячеслав Чорновіл.

Ліна КУЩ.

У погоджувальних комісіях

Пішов процес... податковий

Минула п'ятниця, 14 лютого, стала своєрідним рубіжним днем для погоджувальної групи з податкових законопроектів. Вранці на пленарному засіданні Верховної Ради розглядали проект закону «Про оподаткування прибутку підприємств», доопрацьований групою. По-діловому й оперативно обговоривши документ, сьома сесія прийняла його в першому читанні. А «іменинники» відразу ж усамітнилися для подальшої роботи над пакетом.

Спочатку зосередили увагу на контрольному редагуванні (по другому колу) законопроекту «Про податок на нерухоме майно (нерухомість)». Але, як нерідко буває, від «ком» і «крапок» мусили повернутися до змісту. Спалахнула дискусія щодо того ж таки зрівняльного підходу. Цього разу — до оподаткування виробничих споруд.

—Чи не додушить воно остаточно такі галузі, як будівництво та будівельна індустрія, машинобудування, тваринництво..? — задав тон уповноважений від фракції незалежних народних депутатів України Анатолій Раханський. — Адже промислові комплекси розпадаються, цехи, корівники стоять порожні або їх спродують за безцінь.

Він запропонував варіанти: знизити податкову ставку; диференціювати сплату за зростаючою до верхньої межі шкалою; відстрочити введення закону для галузей, які особливо постраждали в ході структурної перебудови. Пропозиція, однак, не пройшла через недостатню обгрунтованість. Вирішено: вся група має з цієї проблеми «домашнє завдання» на вихідні.

ЯКА З ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД «ТЕРИТОРІАЛЬНІША»?

Міжфракційна тимчасова депутатська комісія з доопрацювання проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні» 14 лютого, в п'ятницю, продовжувала «сортувати» зауваження і пропозиції до нього. Змушені в пікові моменти брати участь і в сесійних засіданнях (кворум має бути!), народні депутати стараються прискорити й погоджувальну роботу. Напередодні вони проаналізували понад дві сотні поправок. А ще ж, послідовно розглядаючи їх за переліком, який становить близько чотирьохсот сторінок, доводиться раз за разом повертатися до головних, визначальних розділів.

— Власне, так і має бути, якщо ставиться мета підготувати грунтовний, дієздатний законодавчий документ, — висловив свою думку з цього приводу заступник виконавчого директора Асоціації міст України Павло Качур, який бере участь у доопрацюванні проекту. — Я вважаю, наприклад, що й після міжфракційного обговорення навряд чи можна погодитися з деякими нормами статті 14 — «Організаційно-правова, матеріальна і фінансова основи міського самоврядування». Особливо що стосується балансу владних повноважень міських та районних у місті рад. Із законопроекту поки що важко зрозуміти, котра з територіальних громад (міська чи районна) «територіальніша». Який референдум (або опитування — комісія замінила іншомовний термін) вирішальний, коли йдеться про права «... щодо управління майном і фінансовими ресурсами, які є у власності територіальних громад районів у містах...»? Районний чи міський?

У вихідний — суботу, 15 лютого, міжфракційна тимчасова спеціальна комісія з доопрацювання законопроектів про місцеве самоврядування та місцеві державні адміністрації надолужувала час, затрачений на затяжні дискусії з деяких проблемних положень проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Народні депутати в доброму темпі проаналізували близько ста зауважень і пропозицій до проекту статей 48—56, що визначають структуру, повноваження і функції виконавчих комітетів сільської, селищної, районної у місті ради. Переважала ідея оптимального збалансування прав і обов'язків самоврядних структур, їх належного місця в загальнодержавній системі управління.

Та все одно протокольний ритм перестав часом у бурхливий спір з «больових точок» проекту. Навіть у скупі, на п'ять-десять хвилин, перерви. В одну з них повернулися (розмова тривала і на засіданні) до проблеми розмежування функцій і повноважень між відповідними міськими та районними (у містах) радами. Заступник завідувача відділу з питань діяльності рад Верховної Ради Іван Прозоровський вважає:

— Ця проблема постала у зв'язку з неузгодженістю окремих норм Конституції. У статті 140, зокрема, здійснення функцій самоврядування визначається правом територіальної громади. Тут же зазначено, що громада реалізує самоврядне право і безпосередньо, і через споріднені органи: сільські, селищні, міські ради та їхні виконавчі структури. У статті 142 Конституції територіальні громади районів у містах, поряд з іншими, скажімо, громадами сіл, селищ, міст, визнаються суб'єктами права власності на рухоме й нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, землю, природні ресурси.

Зрештою, знайшли розв'язання закладеної в Основному Законі неузгодженості. Питання про те, бути чи не бути органам місцевого самоврядування в районах міста, має вирішувати його територіальна громада шляхом проведення місцевого референдуму або відповідна міська рада.

Розійшлися спочатку думки і щодо розмежування функцій і повноважень між відповідними міськими та районними у містах радами. Лише після тривалих дискусій депутати визначилися й тут. Запропоновано положення, згідно з яким обсяг і межі повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів визначатимуть відповідні міські ради за узгодженням з районними, з урахуванням загальноміських інтересів та колективних потреб територіальних громад районів.

На засіданнях панують відповідальність і конструктивізм. Зважуються кожне формулювання і слово. Отож, сподіваємося: до другого пленарного читання в законопроекті не залишиться істотних неузгодженостей.

Координував роботу заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка.

На фото Юрія ВЕНГЕРЕША: Немировський Володимир (зліва), Пинзеник Віктор — віце-прем'єр-міністр (у центрі), Регурецький Василій — зам. міністра фінансів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Леонід Кучма не збирається брати на себе відповідальність за цілеспрямований розвал економіки

На черговому засіданні Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю Президент України ставив уже не загальні, нехай і глобальні, запитання, а про конкретну ситуацію у тій чи іншій галузі, регіоні. Наприклад, главі Донецької облдержадміністрації — керівнику обласного координаційного комітету з боротьби з корупцією і злочинністю Полякову: чому і хто «поставив на коліна» єнакіївський і макіївський металургійні комбінати? Начальнику Управління внутрішніх справ на Південно-Західній залізниці полковнику Рудику: чому поїзди курсують напівпорожні, а квитків у касах немає, чому на перевезенні вантажів заробляють створені при залізниці численні комерційні структури, а державні ледь животіють? Одному з керівників правоохоронних органів Дніпропетровської області: куди поділися кошти, що мали наповнити доходну частину бюджету?..

Ці та інші учасники засідання, котрим довелося виступати без «шпаргалки», мали вигляд розгублених і безпомічних. Утім, не ліпший вигляд мали й керівники центральних підрозділів боротьби з організованою злочинністю і корупцією, податкової адміністрації тощо. Начальник управління «К» СБУ України генерал Бєляєв на вимогу Леоніда Кучми так і не зміг на конкретних прикладах довести, що його служба активно бореться зі злочинами у фінансово-банківській системі; активізувала свою роботу шляхом координації зусиль з іншими правоохоронними органами. Сміх у залі викликав один з аргументів генерала Бєляєва: під час виявлення злочинної групи у Кривому Розі (заарештовано чотири чоловіки) працівники СБУ, цитую: «тільки пального спалили на 7 тисяч гривень». Погодьтеся, це схоже на анекдот: як стрельнули, то лише сім наших біля гармати полягло, а, уявіть, скільки ворогів...

Сміх крізь сльози. Адже, як зазначалося на засіданні, кримінальні авторитети вже відверто рвуться до влади, у тіньовому позабанківському обігу нині перебуває понад 50 відсотків готівкових коштів, і це напередодні так званої великої приватизації ...

На засіданні нещодавно призначений голова Координаційного комітету Олег Литвак відверто зізнався, що не дочекався від членів Координаційного комітету аналізу ситуації щодо напрямів, бо, буцімто, багато хто займає очікувальну позицію. А відтак сам цей орган потребує реорганізації з метою роботи на постійній основі, зі статусом юридичної особи тощо.

Фактично Олег Литвак розписався у власному безсиллі, і, певне, сам не чекав такої рішучої реакції Президента України, який оголосив ... про призначення нового глави Координаційного комітету — колишнього старого його керівника, першого віце-прем'єра Василя Дурдинця. Очевидно, Президент сподівається, що віце-прем'єр хоч якось зможе впливати на «своїх» міністрів.

Леонід Данилович тверезо, без дніпропетровських симпатій, оцінив матеріали, подані йому групою народних депутатів з приводу діяльності міністра сільського господарства і продовольства Анатолія Хорішка, і оголосив про його звільнення. За розвал роботи залізничного транспорту Л. Кучма «попросив» з посади і першого заступника міністра транспорту Леоніда Железняка.

Утім, учасники засідання, котрі напередодні доповідали Леоніду Даниловичу про зловживання окремих високопоставлених депутатських мужів, мали підстави чекати від нього і деяких інших кадрових висновків.

Поки що Президент України чи не вперше привселюдно закинув докір на адресу всього уряду, і зокрема його глави Павла Лазаренка. А в доповіді він відверто запитував, чому преса повідомляє про негаразди на українському ринку газу, цукру, спирту.., а для правоохоронних органів ці об'єкти залишаються недоторканними, як «священні корови».

Цілком очевидно, що Леонід Кучма намагається хоч якось послабити вплив тіньової влади на локальні процеси. Наприклад, зробити більш жорстким механізм стягнення податків і таким чином зменшити заборгованість по зарплаті бюджетникам.

Тож Президент України і запропонував першочергові заходи: створення на місцях комісій з контролю за сплатою податків, які звітуватимуть щотижня; обмеження бартерних операцій і публічне затвердження кошторисів усіх бюджетних установ і організацій; попередня експертиза бюджетних витрат і щомісячне встановлення лімітів; скорочення управлінського апарату...

З цього приводу, зазначив глава держави, він дає місячний «випробний» термін новопризначеним керівникам податкових адміністрацій на місцях.

Загалом Леонід Кучма відверто заявив, що не збирається брати лише на себе всю відповідальність за цілеспрямований розвал економіки держави. Отже, якщо ситуація не поліпшиться, від нього слід очікувати ще рішучих кроків, насамперед у кадровій політиці? Насамкінець засідання Леонід Данилович заявив, що за результатами роботи у першому кварталі висновки можуть бути ще жорсткіші.

До речі, коли заслуховували звіт представника податкової адміністрації, Президент ніби між іншим зазначив, що він подав до цього органу декларацію про свої та членів своєї сім'ї доходи. А на нагадування Григорія Омельченка, що згідно з законом про боротьбу з корупцією треба обов'язково такі декларації публікувати в офіційних засобах масової інформації, Леонід Кучма сказав, що він не заперечує, щоб і його декларацію оприлюднили. Отож до кінця першого кварталу не тільки глава держави, а й його виборці також зможуть зробити деякі висновки.

Анатолій БЕНЬ.

Постанова Верховної Ради України

Про ефективність використання іноземних кредитів в Україні

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Діяльність Кабінету Міністрів України щодо ефективного використання іноземних кредитів за 1992-1996 роки визнати незадовільною.

2. Звернутися до Президента України з пропозицією щодо здійснення необхідних заходів для забезпечення цілеспрямованої політики в діях Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади при залученні іноземних кредитів відповідно до стратегічних і поточних пріоритетів економічного розвитку України та встановлення персональної відповідальності і належного контролю за ефективним використанням одержаних коштів в конкретних сферах економіки.

3. Постійній комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності:

внести в березні 1997 року на розгляд Верховної Ради України у другому читанні проект Закону України про державний зовнішній борг;

розробити механізм участі народних депутатів України — представників профільних комісій (комітетів) Верховної Ради України в обгрунтуванні потреби в іноземних кредитах, умов їх залучення та наступному контролі за ефективним використанням.

4. Кабінету Міністрів України подати до Верховної Ради України у березні 1997 року:

аналітичні матеріали щодо ефективності використання іноземних кредитів;

проект Закону України про іноземні кредити та державні гарантії їх забезпечення, передбачивши пріоритетність вирішення питань про надання кредитів для виробництва через вітчизняні банки;

пропозиції щодо законодавчого закріплення граничних обсягів залучення іноземних кредитів Україною, визначивши при цьому критерії ефективності залучення і використання іноземних кредитів, порядок обов'язкової експертизи проектів кредитних угод, їх техніко-економічного обгрунтування та створення системи державного управління, персональної відповідальності і контролю за цільовим використанням кожного кредиту.

5. До прийняття Верховною Радою України законів України про державний зовнішній борг, про іноземні кредити і державні гарантії їх забезпечення та до розгляду аналітичних матеріалів щодо ефективності використання вже отриманих кредитів рекомендувати Кабінету Міністрів України утриматися від підписання угод про залучення нових іноземних кредитів.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
12 лютого 1997 року.
№63/97-ВР.

Самоврядування: вибори

Нікополь обирає господаря

Гнівного листа написав до редакції мешканець вулиці Малиновського з Нікополя Єфремов. Імені свого, на жаль, не назвав, зате сказав усе, що думає про міську владу та її керманичів. «Хай би вони пощезли», — написав. — І де тільки на нашу голову взялися?»

Людину можна зрозуміти. За кілька днів до новорічного свята тут сталася аварія на центральній тепломагістралі, яка геть зіпсувала настрій городянам. Саме лютували морози, а десятки, якщо не сотні багатоповерхових житлових будинків залишилися без опалення. Гадаєте, в екстремальній ситуації ремонтно-комунальні служби міста були підняті по тривозі, спрацювали оперативно? Нічого подібного. Вони були зовсім безпорадні. Аварію ліквідували мобілізовані обласною держадміністрацією бригади спеціалістів з Кривого Рога, Марганця і Новомосковська.

Наш дописувач має рацію: вся ця «пригода» не випадкова. Вона підвела логічну риску під тим, що коїлося останнім часом у коридорах нікопольської влади.

Досі в місті немає єдності у висновках і судженнях, чому попередньому меру Костянтину Лященку, вперше обраному всенародно, не вдалося реалізувати задумане й обіцяне. Одні переконані, що Костянтину Дмитровичу «не дали розвернутися старі кадри», інші не сумніваються, що він просто не спромігся створити свою команду, треті його самого звинувачують у гріхах. Але майже усі, абстрагуючись конкретно від Лященка, погоджуються, що «у заполітизованих і вистражданих минулою дійсністю попередніх виборах дозволили себе обманути».

У ці дні готуються до виборів нового міського голови. І перше враження таке: вимучені й стомлені численними негараздами, непослідовністю та злиднями городяни чекають на рішучого і ділового, вольового і компетентного господаря, який нарешті навів би тут порядок.

Ось тільки чи правильно це — чекати і сподіватися, наче такий з'явиться ледве не як дарунок небесний? Ясна річ, що неправильно. Щоб потім цей, той чи інший дописувач з Нікополя не вигукував у листах до редакції «І де він тільки взявся на нашу голову?», потрібно самим шукати і самим свідомо та відповідально обирати спроможного та гідного. Уже минули ті часи, коли хтось інший за нас це вирішував. І шукають. Керівники одразу трьох найбільших підприємств — Південнотрубного, феросплавного та кранобудівного —спочатку зібралися самі, а потім зібрали і свої колективи, щоб висунути, як вони заявили, людину не заангажовану якимись партійно-політичними або й власними корисливими амбіціями, а здатну «конструктивно, виважено і професійно порати усі міські служби, щоб забезпечити їх нормальне функціонування». Після тривалих дебатів трудові колективи назвали свою кандидатуру — заступника начальника експериментального цеху заводу феросплавів Анатолія Борисова.

За найвагоміший аргумент на користь Анатолія Трохимовича правиться той факт, що свого часу він уже працював в органах місцевого самоврядування. А з обов'язками справлявся бездоганно, нічим не скомпрометував та не заплямував себе. І Анатолій Борисов, схоже, дійсно обіцяє землякам якраз те, на що вони сподіваються. А ще переконаний: у Нікополі вистачає талановитих та порядних, котрі не власні кишені набивають, а клопочуться про загальне благо. Але вони силоміць відторгнені від впливу на становище міста. Їх не видно за табунами новоявлених ділків. А треба цих людей скликати й об'єднати. «Я хочу перший впрягатися і тягнути з ними одного воза», — сказав виборцям висуванець трьох великих трудових колективів міста.

Крім Борисова, кандидатами зареєстровано ще трьох —лідера місцевих комуністів Володимира Багрія, директора центрального універмагу Віктора Лященка та командира військової частини, полковника Сергія Старуна. Отже вибір буде.

Нікополь цього разу не віддасть себе на поталу галасливим і популістським виборним кампаніям, щоб потім не піймати облизня. Бо якщо ще недавно місто було якесь приголомшене і розгублене, то з наближенням виборів міського голови усвідомлює, що не Богом воно забуте, а передусім тими людьми, хто тут живе.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

На помилки не маємо права

У ВЕРХОВНІЙ Раді і в Українському фонді культури відбулися презентації книжки відомого науковця, народного депутата України Михайла Павловського «Шлях України».

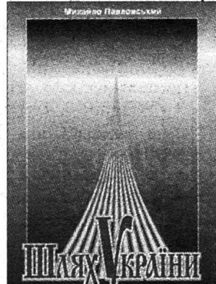

—Аудиторія була, що мене здивувало, різноманітна: і мої колеги — депутати, і науковці, і діячі культури, і рядові читачі, — розповів винуватець події. — І це, я вважаю, дуже добре, адже дослідження й мої роздуми адресовані саме широкій аудиторії. Бо в «Шляхові України» йдеться про конкретні результати аналізу ситуації, в яку ми потрапили. Подібні видання є, звичайно, але в них більше відведено місця минулому. Я ж говорю про сучасне й майбутнє, яке обов'язково настане, якщо ми, як-то кажуть, спустимося на землю. Адже вже чітко бачимо, що реформи в Україні здійснюються часто без урахування національних інтересів, як я вважаю — під диктовку сил, які перебувають за межами нашої країни. Чому, наприклад, Китай має зовсім інші результати реформ?

Читачі одержали ще один варіант роздумів і відповідей на актуальні питання нашого життя. Але Михайло Павловський зумів у своїй праці проаналізувати не лише сучасну економіку, а й гуманітарну сферу. Таким чином, він пропонує нам комплексний підхід до вирішення наболілих проблем.

В Українському фонді культури автора учасникам зустрічі представляв письменник, народний депутат Борис Олійник.

—Моя книжка — це перший крок до читача, —говорить Михайло Павловський. — Планую продовжити свої роздуми й поділюся ними з читачами. Нам треба сьогодні знайомити з станом справ в економіці якнайширшу аудиторію. Багато помилок зроблено за п'ять років.

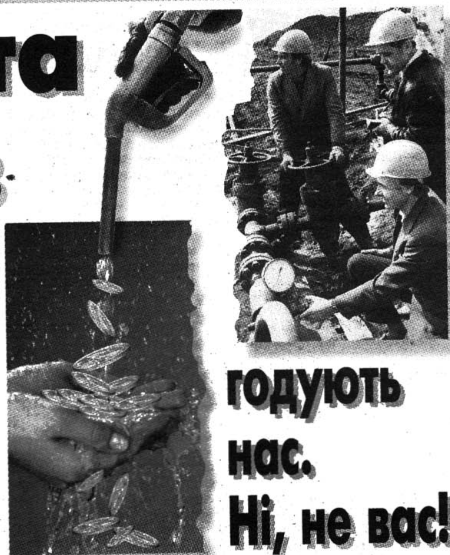
Повторювати їх ми не маємо права.

Іван ДМИТРЕНКО, Віталій ГАЙЧУРСЬКИЙ.

Нафта й газ годують нас. Ні, не вас!

***ВИГОЛОСИТИ** фразу, винесену в назву цього матеріалу, можуть люди, які жодного разу в своєму житті не торкалися рукою до сирої нафти, не бачили бурильного устаткування і навіть не планують ознайомитися з чимось таким. Незважаючи на це, вони справді живуть від доходів, які дає торгівля енергоносіями, і як правило, їхній «хліб» росте за межами України. Конкурують між собою ці компанії, концерни за право бути ближчим до труби, до відомства, очолюваного Ремом Вяхірєвим. Ситуація в українському нафтогазодобувному комплексі їх обходить багато менше. Тому що обсяги видобування енергоносіїв в Україні значно менші від обсягів споживання. Але не такі вони вже й малі, щоб не брати їх до уваги.*

З експортерів... в імпортери

Є в нашій державі й інша група громадян, які сміливо можуть заявити про свою причетність до вітчизняного енергетичного «пирога». Це працівники «Держнафтогазпрому», акціонерних товариств, НДІ, нафтопереробних заводів, інших подібних структур і, нарешті, мешканці регіонів, де й видобувають нафту і газ. Наприклад, пенсіонери і вчителі Охтирки Сумської області тільки завдяки зареєстрованому в місті підприємству «Охтирканафтогаз» мають можливості вчасно отримувати пенсії і зарплати — на відміну від сільських мешканців району, де нафтовики насправді і працюють. З цієї причини зацікавленість у розвитку вітчизняної нафтогазодобувної галузі в регіонах відчувається багато гостріше, ніж у Києві.

Чим можна пояснити, що Україна, маючи величезний інтелектуальний потенціал, значну кількість досвідчених, кваліфікованих працівників, скорочує видобування енергоносіїв на своїй території? Адже є всі можливості для збільшення, особливо газу. Перш ніж відповісти на це запитання, спробуймо проаналізувати ситуацію, яка склалася в галузі. Головним тут було і залишається питання реформування і трансформації — створення конкурентоспроможних самодостатніх структур, які могли б видобувати, переробляти, продавати енергоносії, а прибутки вкладати в розвиток галузі.

Світові тенденції розвитку газової промисловості показують, що наступна сотня літ буде за газом. Про значні темпи зростання видобутку цього палива свідчать такі дані. Якщо у 1981 році світовий видобуток становив 1,45 трильйона кубометрів газу, то в 1992 році він досяг 2 трильйонів кубометрів.

У 80-ті роки з ініціативи Газпрому СРСР українські електростанції, підприємства металургії, машинобудування і виробництва будівельних матеріалів почали переводити на газ. Внаслідок цієї акції споживання газу збільшилося в чотири рази, і Україна стала високовитратною за споживанням газу державою. Не маючи підготовлених промислових запасів у великих родовищах, вважаючи розробку невеликих родовищ нерентабельною, Україна потрапляє у повну залежність від російських поставок.

Нині за обсягом споживання природного газу Україна посідає третє місце у світі, поступаючись лише США і Росії та значно випереджаючи такі високорозвинені держави, як Великобританія, Франція, ФРН, Японія. За споживанням газу на одну людину в Україні — друге місце в світі, а за кількістю імпорту газу — перше (на 19% більше, ніж у США, Великобританії і Франції, разом узятих).

У 50-ті роки Україна була чи не найбільшим експортером газу. З українських родовищ, здебільшого з унікального Шебелинського, блакитне паливо надходило до Росії, Білорусі та країн Прибалтики. Легкодоступні промислові запаси газу викачали, і, за іронією долі, через 40 років Україна з найбільшого експортера цього палива перетворилася на найбільшого у світі імпортера.

Через відсутність продуманої державної політики, перенасиченість промисловості низькорентабельними газовитратними технологіями, жорстку «прив'язку» газопостачання України до російського супермонополіста —РАО »Газпром» — українська газова промисловість дедалі занепадає.

Лише на шостому році... Час втрачено!

За всієї важливості й нагальності проблеми, лише в грудні 1996 року (на шостому (!) році існування української держави) було прийнято постанову Кабінету міністрів України про «Основні напрями реформування нафтогазового комплексу України». Хоча з огляду на неефективний державний контроль за діяльністю галузевих структур, розірваність технологічних ланцюгів, ресурсного та фінансового потоків, відсутність у діючих структур значних статутних фондів, низьку конкурентоспроможність, відповідні зміни мали відбутися щонайменше чотири роки тому.

На жаль, час втрачено. Багато сил і енергії було присвячено акціонуванню, процес проведення якого, зокрема, в АТ «Укрнафта», викликає багато запитань і в законодавців, і в правоохоронних органів. Ніхто не може заперечити, що ідея створення вертикально-інтегрованих компаній, про яку багато говорилося раніше і яку чітко визначено в «Основних напрямах», вже давно перезріла.

Одну з таких компаній планувано створити на базі АТ «Укрнафта». Для збереження та наступного підвищення конкурентоспроможності запланованої структури оптимальним варіантом було б збереження в одній компанії всіх дочірніх підприємств «Укрнафти». Найбільш рентабельним, як-от «Охтирканафтогаз», доцільно надати статус юридичної особи з правом самостійно розпоряджатися прибутком.

Таке рішення допомогло б зберегти наявний технологічний цикл та врахувало б інтереси регіону, який на сьогодні, крім екологічних проблем, пов'язаних з випробуванням нафти, майже нічого від нафтопрому не отримує. Швидше розв'язання цього питання унеможливило б ті сепаратистські тенденції у нафтовій галузі, які нині об'єктивно загострюються і можуть призвести до появи в українській нафтовій галузі нових, цілком ймовірно — закордонних, господарів.

Для збереження цілісності українського нафтового комплексу — науково-дослідних та проектних інститутів, видобувних та переробних підприємств, геологорозвідки із подальшим залученням структур, які спеціалізуються на реалізації нафтопродуктів, слід якнайшвидше пройти цей шлях. З другого боку, це припинило б процес невизначеності, непрозорості та непрогнозованості, який досі спостерігається в ході акціонування АТ «Укрнафта».

Платимо за чуже, а своїм заважаємо

Подібний стан і в газодобувній промисловості України. Ситуацію, коли підприємство через штучно створені причини не може реалізувати свій власний газ, нормальною аж ніяк не назвеш. Адже в бюджеті знаходяться кошти для допомоги деяким українським операторам розраховуватися з РАО «Газпром», а тим часом вітчизняні видобувники газу не мають можливості нарощувати його обсяги.

Досягнення рівноправних партнерських стосунків з Росією можливе лише за рахунок розвитку в Україні передових технологій, принципової позиції у переговорах, яка має грунтуватися на аргументах і розрахунках, а не на бажаннях і емоціях. За умови розвитку вітчизняних технологій зрідження газу і створення спеціального флоту стає реальною можливість імпорту цього палива з Близького Сходу і Африки, зменшення залежності від Російської Федерації. Цю ідею вже тривалий час пропонують член-кори УНГА Г. Трофименко та В. Третяк, але серйозно до них ніхто не дослухався.

Кілька років тому особливою проблемою для України була залежність від поставок нафти з Росії. Покінчивши з монополізмом, знайшовши альтернативні джерела, ми розв'язали б багато проблем, у тому числі і політичних. Чому ж не відчувається великого бажання знайти щось подібне в газопостачанні?

Для нарощування видобування газу, яке, хоч як дивно, дещо збільшилося в деяких регіонах, зокрема на Полтавщині, потрібно розширити права і створити сприятливі умови залученим підприємницьким структурам. Зокрема, до експлуатації дрібних і середніх родовищ газу, що протягом тривалого часу законсервовані, та до розвитку наших вітчизняних технологій.

Ціни на енергоносії, система оподаткування і ставки відрахувань за користування надрами повинні стимулювати розробку власних родовищ, а не збільшення імпорту.

Що ж до залучення іноземних інвестицій, то в цьому питанні потрібна обережність і в кожному окремому випадку слід визначатися виходячи із конкретних обставин. Головними тут мають бути економічна доцільність та прагматизм.

Володимир ТКАЧЕНКО,
народний депутат України.

Пробурили двадцяту!

На Юльївському газоконденсатному промислі —найперспективнішому з діючих у Харківській області —здано в експлуатацію двадцяту свердловину. Це означає, що на головну «кочегарку» Харкова — ТЕЦ-5 додатково буде надходити один мільйон кубометрів газу на добу. Саме такою є потужність нової свердловини завглибшки 3800 метрів.

Бригада Олександра Сопіна з Хрестищенського управління бурових робіт підприємства «Укрбургаз» пробурила її лише за за п'ять місяців при нормі вісім.

Згідно з програмою «Газ», прийнятою з ініціативи Харківської обласної держадміністрації, ведеться також активне освоювання Безлюдівського, Островерхівського, більш як десяти інших родовищ. Програма розрахована до 2000 року. Її здійснення дасть змогу подавати «блакитне» паливо й в інші області України.

Мужицька

Нині нараховується близько 9 мільйонів побутових споживачів газу. В основу розрахунків за нього покладено: вид споживання (плита, колонка, котел тощо), а також розмір житлової площі та кількість мешканців. Проте ці розрахунки об'єктивно не відбивають споживання газу. Як правило, нараховані до сплати суми значно перевищують справжню вартість використаного палива. Але як довести це? Єдиний спосіб — встановлення у помешканнях газових лічильників. Вже доведено на практиці: після їх встановлення знижка в платі за газ (з урахуванням його економного використання) сягає принаймні 40-50 відсотків від суми, що визначається діючими умовними нормативами. То, здавалось би, у чому проблема? Бери й масово запроваджуй оті лічильники! Але саме тут, як мовиться, собаку зарито.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку вивчила проблему і встановила, що ніхто, крім масово ошукуваних громадян-споживачів, усерйоз і не прагне запроваджувати газові лічильники.

Кошти на виробництво та впровадження лічильників газу мали одержати за рахунок підвищення цін на газ, що використовують промисловими споживачами (у розмірі одного відсотка від діючого тарифу). Орієнтовно треба було 14,3 мільйона гривень. А спромоглися нашкребти лише 1,3 мільйона. Цю мізерію направили для виробництва власних лічильників на київський завод «Генератор» та харківський «Електропобуттехніка». Але це все одно, що спраглому — наперсток води...

Тож і обладнати лічильниками раніше газифіковане житло не вдалося. Встановлено лише 885 тисяч лічильників (придбаних споживачами і поставлених за власні кошти!) при потребі до 9 мільйонів — тобто, всього 11 відсотків.

Крім того, комісія встановила, що справа не тільки (і перш за все!) у нестачі газових лічильників, зокрема — власного виробництва. Їх, крім двох названих, виробляють в Івано-Франківську, Рівному та інших містах України. Можливості наших виробників — до двох мільйонів апаратів на рік. Цього досить, щоб сповна задовольнити потреби споживачів.

А в тому справа, що це невигідно деяким структурам (як комерційним, так і державним), котрі входять до орбіти паливно-енергетичного комплексу. Бо чим більше газу споживається, тим більші їхні прибутки. А встановлення лічильників різко зменшить фактичне витрачання газу. Значить, зменшаться і прибутки тих комерційних структур, які казково багатіють на поставках газу. Ось тут і вступають у суперечність інтереси споживачів та комерсантів. Досі у цьому невидимому, але цілком реальному протистоянні гору беруть комерційні структури. Так, у 1992 році було спожито 26,6 мільярда кубометрів газу, а в 1996-му — вже 31.

Більше того, штучно стримуючи розвиток власного виробництва газових лічильників, певні державні структури запопадливо і наввипередки дають дозвіл на ввезення в Україну імпортного обладнання з Англії, Франції, Німеччини, Польщі, Словаччини та деяких інших країн. На засіданні комісії наводився факт: віце-

арифметика

прем'єр-міністр Віктор Пинзеник санкціонував завезення в Україну трьох мільйонів (!) лічильників газу імпортного виробництва. Ось куди йдуть гроші з іноземних позичок, котрі зашморгом затягуються на шиї держави і народу.

Наприклад, словацькі виявилися зовсім непридатними, бо розраховані на газ зовсім інших кондицій. Тоді як лічильники івано-франківського виробництва добре адаптовані до наших умов і відмінно зарекомендували себе в роботі. Їх охоче закуповують Росія, Казахстан, інші країни СНД.

А от свої чиновники губу копилять. Он представник «Київгазу» на засіданні зневажливо назвав івано-франківські лічильники «металобрухтом». Звідки таке ставлення? Секрет простий: склади у Києві й багатьох інших містах затоварені імпортними лічильниками; то вже справді завали металобрухту. Але ж за нього сплачено валютою і хтось отримав добрячі «комісійні» за замовлення іноземного обладнання. І все це робиться під гучні розмови про захист власного виробництва і виробника. Яка їм ціна — міркуйте самі...

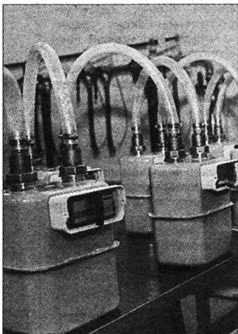
Утім, основна проблема нині не придбання газового лічильника, а саме встановлення. Вартість його (залежно від форми використання) коливається від 50 до 130 гривень. А ось установка — не менше 350 гривень (називали цифри 500 і більше). Та й то ще треба вистояти чергу впродовж півроку! Чому? Знову на перший план виступає особистий інтерес. Ті, що зайняті монтажем лічильників у квартирах і приватних будинках, визнають: зарплата у них напряму пов'язана з обсягом спожитого газу. Тож зменшаться його витрати —зменшаться їхні заробітки. Он яка виходить «мужицька арифметика»: хитруй, зволікай, а тим часом спонукай людей до дачі хабаря. На що «нагорі» просто заплющують очі...

Комісія дійшла певних висновків, зокрема —вимагати від уряду припинення закупівлі лічильників газу імпортного виробництва, стимулювати виробництво і вдосконалення власних.

Слід також звільнити від стягнення податку на додану вартість виробництво вітчизняних лічильників. Або ввести аналогічне оподаткування імпортних апаратів. Треба ж реально захищати власного виробника і власний ринок!

Нарешті, вирішено винести комплекс цих питань на один з найближчих днів уряду. Від якого зажадати дієвих заходів. У депутатів, як видно, є усвідомлення серйозності проблеми і бачення її вирішення. А чи будуть аналогічними дії уряду — побачимо.

Іван ДМИТРЕНКО.

Виборчий марафон стартував. Що далі?

Хоча до найближчих виборів (а це вибори народних депутатів України та органів місцевого самоврядування) ще рік, а до президентських — аж два, всі, хто вважає себе потенційними кандидатами, вже приєднались до цієї гонки. Аналітики-політики, спостерігаючи це, роблять висновки та прогнози. Отож, марафон стартував. Утім, всім цікаво, як розвиватимуться події. Варіанти передбачають й автори цієї публікації Сергій КУДРЯШОВ — депутат Київської міської Ради народних депутатів, Сергій ОДАРИЧ — президент фонду «Українська перспектива», Юрій ОРОБЕЦЬ — народний депутат України, кандидат технічних наук, Микола ТОМЕНКО — доцент Національного університету «Києво-Могилянська академія», кандидат історичних наук.

Це дослідження присвячене шансам теперішнього Президента втриматися біля керма нашої держави. Автори намагалися проаналізувати і конституційні шлях боротьби за владу в низці виборчих кампаній, і неконституційні способи утримати президентську посаду.

І. Конституційний шлях боротьби за владу

Становище Леоніда Кучми, одного із претендентів на президентський термін 1999 — 2004 років, характеризується низкою і позитивних, і негативних обставин.

До позитивних слід віднести насамперед визначеність ймовірних конкурентів на майбутніх виборах. Єдиними політичними постатями, що можуть стати не символічними, а реальними конкурентами Леоніда Кучми, є Павло Лазаренко, Євген Марчук та Олександр Мороз. Визначеність конкурентів дає змогу оточенню Л. Кучми за період до виборів, використовуючи владні можливості, максимально їх нейтралізувати.

Позитивним можна вважати й усунення з посади глави президентської адміністрації Д. Табачника. Саме йому Л. Кучма має завдячувати значною частиною свого негативного іміджу. Під тиском громадськості Президент був змушений позбутися скандально відомого помічника. Але звільнив його не за допущені порушення та зловживання службовим становищем, а в зв'язку з переходом на іншу роботу. Тим самим Л. Кучма залишив для себе можливість використовувати енергію і здібності Дмитра Володимировича в штабі майбутньої кампанії, не афішуючи його участі.

Завершується процес оформлення президентських партій і блоків. Провідні чиновники в адміністрації Президента, уряді та інших органах державної влади масово вступають до лав Народно-демократичної партії (НДП), яка за своєю орієнтацією на Л. Кучму вже отримала в народі назву «Наш Дах — Президент». Під цілковитий контроль узято керівників Народного Руху та Демократичної партії. Під головуванням віцепрем'єра М. Зубця утворено Аграрну партію України. Реанімовані до життя і політичної боротьби «Нова Україна» та УСПП. Активізувала свою політичну діяльність Асоціація міст України.

Значним здобутком з огляду на майбутні вибори можна вважати утворення при Президенті Політично-консультативної ради 12 політичних партій.

Водночас існують обставини, які ставлять під сумнів шанси Л. Кучми на виборах 1999 року.

Парламентські вибори 1998 року

Вибори до українського парламенту, які, швидше за все, відбуватимуться за змішаною виборчою системою, стануть визначальним чинником впливу на долю виборів президентських. Від кількості прихильників у парламенті значною мірою залежатиме успіх на президентських виборах того чи того кандидата.

Новий парламент істотно відрізнятиметься від нинішнього.

По-перше, він буде повністю сформований. Вибори, вочевидь, відбудуться в усіх округах, оскільки норму участі у виборах 50% виборців буде ліквідовано. У новому парламенті не буде депутатів-сумісників, які призначені на посади Президентом і нині становлять головну опору Л. Кучми у Верховній Раді. Саме на сумісників поширюється дія крилатого вислову Л. Кучми: «Точка зрения определяется местом сидения».

По-друге, пропрезидентські фракції Народного Руху і народних демократів можуть виявитися нечисленними або взагалі не подолати 5-відсотковий бар'єр. Рух продовжує втрачати колишній авторитет на Галичині, а в Східній Україні досі не має реальних структур. Що ж до НДП, то слід пам'ятати: вона утворилася із ТКУ та ПДВУ, які не лише програли минулі вибори, а й не спромоглися провести в парламент своїх лідерів. НДП лишається сподіватися на підтримку владних структур і підвладних засобів масової інформації. Крім того, досвід НДР (російської партії влади), яка посіла на виборах третє місце і здобула лише 10% голосів виборців, змушує народних демократів чекати майбутніх виборів без особливого оптимізму.

По-третє, новий виборчий закон зменшить можливість фальсифікації та впливу місцевих органів виконавчої влади на результати виборів. Голосування відбуватиметься за єдиним загальнонаціональним списком, партії братимуть безпосередню участь у формуванні виборчих комісій, буде ліквідовано дострокове голосування тощо. Мажоритарні округи збільшаться вдвічі, що зробить значно витратнішою просту купівлю голосів виборців і підвищить шанси кандидатів від політичних партій, які мають дієві структури в окрузі.

Слід врахувати, що головною темою майбутньої виборчої кампанії стане критика Л. Кучми. Ця тема стає дедалі популярніша, оскільки знаходить відгук у значної частини населення. За даними соціологічного дослідження служби «Соціс-Геллап» у січні 1997 року, лише 18% громадян України цілковито довіряють Л. Кучмі, водночас цілковито не довіряють удвічі більше — 36%. За таких умов навіть пропрезидентські партії будуть змушені відмежовуватися від діяльності глави держави і обережно його критикувати задля здобуття голосів виборців. В'ячеслав Чорновіл, очевидно, запровадить для такої «політики» якийсь новий термін на кшталт «конструктивної опозиції» чи «вибіркової підтримки». Проте за будь-яких обставин передвиборна критика дошкульно вдарить по Л. Кучмі та його рейтингу.

Першою дією новообраного парламенту буде створення більшості для обрання Голови Верховної Ради. Можна не сумніватися, що Голова не буде прихильником Л. Кучми, а умовами створення більшості стане визначення єдиного головного кандидата в президенти, єдиного претендента на посаду прем'єр-міністра і узгодження складу майбутнього уряду.

Безсумнівно, за умов проведення виборів за новим виборчим законодавством Верховна Рада буде значно структурованіша і прихильників Л. Кучми в ній буде значно менше, аніж у теперішньому парламенті.

Вибори органів місцевого самоврядування

У березні 1998 року, водночас із виборами Верховної Ради, відбудуться вибори органів місцевого самоврядування. Якщо місцеві ради буде сформовано відповідно до Конституції і нового Закону про самоврядування, ухваленого у першому читанні, то структура місцевої влади докорінно зміниться. Нині більшість голів обласних і районних держадміністрацій, призначених на посади Президентом і які є головними представниками його інтересів, очолюють ще й відповідні місцеві ради. Після виборів суміщення посад буде ліквідовано. Голів обласних та районних рад обиратиме більшість депутатів ради, ця сама більшість своїм рішенням може примусити Президента усунути з посади голову адміністрації. Важливу роль у призначенні голів адміністрацій відіграватиме уряд, який вноситиме Президенту кандидатури для призначення.

Слід очікувати, що місцеві адміністрації дедалі впевненіше виходитимуть з-під суб'єктивного впливу Президента України і чинити тиск на них буде складніше. Ця обставина ставить під сумнів можливість ефективного використання керівників адміністрацій у майбутній виборчій кампанії Л. Кучми.

Президентські вибори 1999 року

У новій Верховній Раді три основні конкуренти Л. Кучми зможуть створити свої досить впливові фракції чи їхні об'єднання. О. Мороз матиме підтримку СПУ, КПУ, СелПУ, ПЗУ. Довкола Є. Марчука гуртуватиметься частина соціал-демократів, ЛПУ, СОУ, частина НРУ, УРП, КУН, УНА-УНСО. П. Лазаренко, швидше за все, зробить ставку на частину АПУ, частину Руху та на позапартійних «мажоритарних» депутатів Дніпропетровської, Запорізької та інших центральних областей.

З огляду на процеси розподілу власності профспілок, антипрезидентську позицію займуть новостворювана профспілкова партія та її депутати у Верховній Раді.

Основним спільним завданням усіх претендентів на посаду Президента буде ослаблення Л. Кучми ще до початку президентських виборів. Адже Л. Кучма —найсильніший конкурент, що має в своєму розпорядженні вертикаль виконавчої влади, контрольовані засоби масової інформації, можливість використання бюджетних коштів для проведення передвиборних акцій тощо.

Найдешевшим і найдієвішим засобом зменшення довіри до Президента є процедура імпічменту. Для початку процедури — висунення звинувачення і створення спеціальної слідчої комісії — потрібна лише проста більшість від складу Верховної Ради. Імпічмент може бути оголошений не лише для припинення повноважень Л. Кучми (вони і так закінчаться через рік, та й три чверті голосів за таке рішення не вдасться зібрати), а й для того, щоб мати можливість з трибуни Верховної Ради та в ЗМІ впродовж року до виборів розкривати зловживання владою Президентом та його оточенням.

Підстав для порушення питання про імпічмент достатньо: систематичне порушення Конституції, політика щодо Чорноморського флоту та Севастополя, одностороннє незаконне роззброєння України на користь Росії, відома трастова афера, що дошкульно вдарила по значній частині населення.

Ще однією проблемою Л. Кучми стануть опоненти, які відбиратимуть у нього як «ліві», так і «праві» голоси. Сьогодні серед прихильників Л. Кучми переважають національно орієнтовані жителі Галичини. Наявність Є. Марчука, який має шанси спертися на правоцентристський електорат, серед конкурентів може поставити під сумнів вихід Л. Кучми до другого туру виборів.

Перемога Бориса Єльцина на президентських виборах 1996 року не в останню чергу була зумовлена політичною позицією його конкурента в другому турі — лідера комуністів. Значна частина виборців, не довіряючи Б. Єльцину, вбачала у перемозі Г. Зюганова ще більше зло: повернення комуністичного минулого — з його таборами та чергами за хлібом. Контрольоване єльцинівською командою російське телебачення перед виборами транслювало фільми про безчинства КДБ та інші страхіття комуністичного минулого. Пересічного громадянина поставили перед вибором меншого із двох зол.

У Л. Кучми не буде можливості використати такий потужний аргумент, адже жоден з його конкурентів не є лівий ортодокс. Навіть соціаліст Олександр Мороз, що останнім часом дрейфує до центру, на час виборів матиме вигляд соціал-демократа.

Врешті-решт, залишається можливим варіант, що всі опозиційні до Президента сили виставлять єдиного кандидата. За таких умов вибори відбудуться в один тур і не на користь Л. Кучми.

Висновки

Конституційний перебіг подій якщо й не веде до гарантованої поразки Л. Кучми на наступних президентських виборах, то істотно зменшує його шанси на перемогу. Єдиним козирем Президента може стати реальне поліпшення життя громадян. Для цього потрібно, щоб чиновники перестали красти, щоб зарплату виплачували, щоб із корупцією покінчили, щоб виробництво розвивалося... Тобто виконати передвиборну програму Л. Кучми 1994 року. Але спроможність і бажання президентського оточення виконати таке завдання викликає серйозні сумніви.

Представляємо голів обласних держадміністрацій

Повернення Богдана Бойка

Куди не кинь — усюди клин

У Тернополі неодноразово доводилося чути: альтернативи Бойкові не було. Лише навколо нього можуть об'єднатися демократичні сили краю, які особливих симпатій одні до одних досі не виявили. Скоріше —навпаки. І тепер не все гладко. Але...

— Тепер ми формуємо владні структури за коаліційним взірцем правоцентристського ухилу, — каже Богдан Бойко. — Саме вони і мають узяти на себе відповідальність за стан справ в області. Поки що цей процес не завершено, бо йдеться не лише про формування облдержадміністрації, а й про певні зміни на районному рівні.

А до чого призводить розпорошеність зусиль, прихильники Руху та інших партій правоцентристського спрямування відчули на попередніх виборах, де зазнали поразки. Хоча «козирів» у Богдана Бойка було, вочевидь, не менше, ніж в його основного конкурента.

Минулого літа голова секретаріату Руху не відразу погодився повернутися на «круги своя», взяти на свої плечі тягар відповідальності за область, де його прізвище знає навіть кожний старшокласник. Бо саме в Тернополі Б. Бойко протягом тривалого часу викладав у педагогічному інституті, був одним із засновників крайової організації Руху, її лідером. Тут працював заступником голови облвиконкому, головою обласної ради народних депутатів. Тут його двічі обирали народним депутатом України. Та доки не заручився підтримкою найвпливовіших у краї партій, — не поспішав. Бо зі власного досвіду знає, що то за «галицька гризня», на собі відчув її «принади». «А нам треба працювати, а не доводити одне одному, хто більше любить Україну, — міркує Б. Бойко. — Бо любити Україну — то і допомогти самотньому пенсіонеру, і підтримати дитину-сироту, і чимось підсобити багатодітній родині...».

Проблеми в Тернопільській області — типові, українські. Напівпрацюють, а то й зовсім зупинилися підприємства, бюджетники місяцями очікують зарплати, а багато селян зароблених гривень ще в руках не тримали. Живуть з того, що з городу мають, та ще курку чи сметану на ринку продадуть. Зрештою, знайти роботу, особливо в сільській місцевості, тут завжди було нелегко. А тепер — і поготів!

«І багатьох керівників такий напівсонний ритм роботи цілком задовольняє, — каже Богдан Бойко. — Працюють два-три малих підприємства, для яких основне виробництво стало, по суті, допоміжним, щось там роблять — і того для підтримки штанів директора та його оточення цілком вистачає. А те, що люди не мають копійки навіть на шматок хліба, їх мало обходить».

Не ліпша ситуація і на селі. Понад 90 відсотків селянських спілок — великі боржники. Як перед державою, так і перед тим, хто там працює. І без серйозних, радикальних змін на селі, вважає Богдан Федорович, ситуацію поліпшити неможливо. Бо гроші надалі щезатимуть, як вода у піску. Минулої осені в деяких спілках доходило до крайнощів: селяни брали заробіток вирощеною продукцією і продавали її державі. Отже, тільки власник, який зуміє залучити кредити, зменшити енергозатрати, запровадити нові технології, реально може «витягнути» сільськогосподарське виробництво з кризи, істотно змінити ситуацію в українському селі на ліпше. Звісно за умови, що наша держава також сприятиме вітчизняному виробникові. Тому, який уміє і може ефективно працювати.

«Нам потрібен міцний, дбайливий господар, а не поденщик, який тільки й думає, як менше працювати, а більше поцупити. Бо колективне — то нічиє. Ось чому тепер проводимо в селах паювання землі, щоби кожен, хто працює біля землі, відчув себе власником. Щоби йому справді душа боліла за ту землю. І хоч би що там казали, а своя сорочка справді ближча до тіла», — міркує Б. Бойко.

Кадри вирішують якщо не все, то принаймні багато

У тих недавніх умовах, коли в Москві вирішували, чи можна в Тернополі випускати прищепки для сушіння білизни, чи возити їх з Таганрога, про виховання власної управлінської еліти годі й було говорити. У ліпшому разі на підприємствах, в управлінських структурах працювали сумлінні виконавці, які вчасно виконували директиви, які надходили згори. Такі собі місцеві виконроби, на яких і трималася тодішня система.

З виконробами, які без вказівки кроку не можуть ступити, сьогодні далеко не заїдеш. Хіба що в глухий кут. Потрібні управлінці мислячі, такі, що бачать перспективу, а не живуть лише нинішнім днем. Ось недавно в обласній держадміністрації створили відділ енергоресурсів й енергозабезпечення. Щоби бодай трохи впорядкувати ситуацію з енергоносіями, застрахувати себе від непередбачених наслідків. «І для роботи в цьому відділі запросили спеціалістів з інших регіонів, бо в області не знайшли», — почув від Богдана Бойка. «Можливо, погано шукали?» — спробував я уточнити. — «Якщо такі люди знайдуться, то, повірте, без роботи вони не сидітимуть», — парирував мій співрозмовник. І додав: «На цій ділянці мають працювати люди, яким довіряєш, як самому собі, які не підведуть тебе під монастир. Бо йдеться про обсяги поставок енергоносіїв на десятки мільйонів американських доларів. І якщо працювати непрофесійно, безвідповідально, плутати власну кишеню з державною, то можна швидко «загнати» область у борговий кут».

Думають в області і про те, як запровадити вексельну систему розрахунків, як створити фондову біржу. Зрештою, не завадили б тут і біржі, які пропонували б покупцям і цукор, і хліб, і спирт... Тобто те, чого тепер в області є вдосталь. І знову-таки за всіх інших проблем є і проблема кадрів, які можуть узятися за цю складну справу і працювати з перспективою.

Богдан Бойко не сумнівається, що то є проблема тимчасова. Що вже через 15 — 20 років на зміну нинішнім виконробам прийдуть менеджери з європейським мисленням, з сучасними підходами до організації виробництва. А в банки — не рахівники, які в ліпшому разі вміють вирахувати проценти, а спеціалісти, які знають, як ці проценти заробити. Тим паче, що Тернопіль, на відміну від своїх сусідів, має академію народного господарства, яка плідно співпрацює з багатьма закордонними навчальними закладами. І вже готує молодих спеціалістів з новим мисленням, чого, мабуть, найбільше потребує наше суспільство.

Не обминути каліку, допомогти сироті...

Приступив Богдан Бойко до роботи в Тернополі на початку торішньої осені. Тоді у рахунок регіонального замовлення надійшло від господарств лише три тисячі тонн хліба — по суті мізер. Збирає всіх керівників, причетних до цього, в неділю, а вже наступного дня, до обіду, у зведеннях з'являється інша цифра — 14 тисяч тонн. І пішло, і поїхало... Ніби за помахом чарівної палички.

— Нічого дивного не сталося, — каже Богдан Федорович. — Хліб уже лежав на елеваторах. Просто наші колгоспні хитруни його у звітність не вносили. Вони сподівалися одержати по 35 гривень за центнер зерна, а ми могли дати не більше 27, інакше хліб у наших магазинах істотно подорожчав би. Бо отих 3,2 мільйона гривень різниці — для харчових потреб області необхідно 40 тисяч тонн зерна щороку — мало б викласти населення зі своєї кишені.

Звісно, найбільше потерпіли б найбідніші верстви населення — інваліди, пенсіонери, діти, які зосталися без батьків. Тобто ті, які щодня рахують кожну копійку. Та ще й ті виплати, пенсії, доплати, субсидії доводиться очікувати місяцями.

— І то є великою ганьбою нашого суспільства, коли не можемо допомогти тим, хто сам не в змозі на себе заробити, — зболено каже Богдан Федорович. —Отож зібрати всі податкові «недоїмки» — одне з першочергових завдань.

А для того треба мати об'єктивну інформацію про стан справ на підприємствах, в асоціаціях, фірмах. Звітність, яка досі практикується, не дає змоги цього робити. Про бартерні операції й казати нічого — тут узагалі повно «білих плям». Отож і запровадили реєстр цих операцій на кожному підприємстві, у кожній колективній селянській спілці.

Нещодавно підрахували, що згідно з укладеними контрактами в область мало надійти 400 тисяч тонн пально-мастильних матеріалів, тобто майже вдвічі більше, ніж потрібно. Отже, багато контрактів —фіктивні. Щоби мати змогу вивезти з області хліб.

Чи таке. Солідна фірма недодає до бюджету майже півмільйона гривень податків, бо, мовляв, немає звідки їх узяти. І водночас купує за величезні гроші незавершену будівлю в Хоростко**в**і. Хіба то державний підхід?

Подібні приклади — не поодинокі в області.

— Маємо працювати над тим, щоби зробити рентабельним наше сільськогосподарське виробництво і переробні галузі. Та водночас поставити на ноги декілька тернопільських промислових об'єднань, які найбільше потерпіли від кризи, — каже Б. Бойко. —Яким чином? Думаємо, радимося, шукаємо. Звісно, можна щось «перекрити» чи «вирвати» адміністративними методами, як ми зробили восени із зерном, але то не вихід. Треба шукати і впроваджувати ринкові механізми.

А почне працювати належним чином виробництво, значно поменшає проблем з бюджетними надходженнями.

А тим часом в області склали списки всіх самотніх, багатосімейних, інвалідів, сиріт. Тепер кожне мале підприємство чи фірма персонально виступає благодійником тих, хто насамперед потребує допомоги. І щомісяця підтримує їх певною грошовою сумою. До ліпших часів.

Бо то справді гріх обминути каліку чи не допомогти сироті.

«Побути з сином — то для мене найліпший відпочинок»

«Вільного часу практично не маю, — каже Б. Бойко. — Хіба що в неділю (і то не кожної!) вдасться «викроїти» годину-другу, щоби побути-поспілкуватися з сином Остапом, якому сім років, — каже Богдан Федорович. — То дуже цікавий вік, і час, проведений з сином, — для мене найліпший відпочинок».

А ще любить читати. Особливо коли вечірнє місто поволі гасить вогні. Це заспокоює, повертає душевну рівновагу.

Особлива Бойкова пристрасть — це далекі, невідомі, фантастичні світи й цивілізації, астрономічні проблеми й гіпотези. І цікавиться тим уже не перший рік —навіть домашню бібліотечку зібрав з тих проблем.

А ось на преферанс, який полюбляє ще зі студентських років, часу немає. Та що там казати — досі не навчився водити автомобіль. Ніяк руки не доходять. Та й на власне авто досі не розжився.

Лекції в інституті вже не читає — бо де на це часу взяти. «Для того треба серйозно готуватися, а розповідати студентам різні баєчки та анекдоти я не звик». А ось за докторську дисертацію неодмінно треба буде братися. Та, очевидно, через рік-другий. Тепер є справи значно важливіші. Від яких залежить не лише його майбутнє, а й долі тисяч людей.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Нова п'ятирічка «Нової України»: курс — перемога на виборах

П'ятий з'їзд об'єднання «Нова Україна» викликав неабиякий інтерес. І не тільки з огляду на круглу дату — громадсько-політичне об'єднання «Нова Україна» було засновано п'ять років тому за ініціативою Партії демократичного відродження України. Серед тих, хто підписав тоді декларацію, був і нинішній глава держави Леонід Кучма.

І нині члени об'єднання починають посідати чільні місця на владній вершині. Зокрема, главою адміністрації Президента став лідер об'єднання, мер Харкова Євген Кушнарьов. Отож чимало оглядачів, незважаючи на енергійне заперечення з боку активістів «НУ», ототожнюють «Нову Україну» з «партією влади».

Щоправда, на підсумковій прес-конференції лідери об'єднання Євген Кушнарьов та Анатолій Матвієнко зазначили, що їхня організація лише ставить за мету виборoти владу. «І ми її виборемо», — оптимістично підкреслив Євген Кушнарьов, якому вчергове довірили посаду керівника об'єднання.

Лейтмотив велелюдного зібрання — підтримка курсу перетворень Президента. Проте гострій критиці за уповільнення реформ було піддано Кабінет міністрів. Так, у резолюції форуму записано: «З'їзд покладає політичну відповідальність за стан справ в економіці та соціальній сфері, насамперед, на Кабінет міністрів, який за 9 місяців своєї діяльності не спромігся зупинити спад виробництва, подолати кризу неплатежів, ліквідувати ганебну заборгованість у заробітній платі, пенсіях, стипендіях, що сягнула астрономічної суми — понад три з половиною мільярди гривень».

Отож на прес-конференції журналісти поцікавилися, чи означає це, що об'єднання прагне змінити склад уряду. «Це питання офіційно не розглядалося», — відповів Євген Кушнарьов. На його думку, негайно потрібні кадрові зміни, зокрема в економічному блоці уряду. А лідер Народно-демократичної партії зауважив, що «НУ» має величезний кадровий потенціал, а тому об'єднання запропонує кандидатури на посади міністрів. Проте, зауважив Анатолій Матвієнко, перше слово належить Прем'єр-міністрові.

Водночас на з'їзді чимало говорилося про небезпеку, що її несе наступ лівих, і наголошувалося на необхідності єднання центристських сил. Президент України Леонід Кучма, який виступив на з'їзді, вважає, що до розуміння центристської політики поки що наблизилась лише «Нова Україна» і після деякої паузи додав: «Та ще Рух».

Як зазначили гості й деякі делегати з'їзду, «Нова Україна» прагне стати фундаментом для Президента, але Леонід Кучма не поспішає визначитись і, схоже, хоче залишатися надпартійним лідером, арбітром нації. Хоча, як зазначив у доповіді Євген Кушнарьов, ця громадська організація бачить Україну «президентсько-парламентською державою з чіткою вертикаллю виконавчої влади».

Після того, як з'їзд виключив з об'єднання ліберальних демократів, майбутній список на вибори формуватиметься Народно-демократичною партією. Анатолій Матвієнко повідомив, що у травні відбудеться другий з'їзд НДП, який і визначить тактику та стратегію передвиборчої боротьби. Можливо, зазначив він, з'їзд пройде у два етапи.

Отож, «Нова Україна», схоже, розпочинає нове п'ятирічка з чітко визначеною метою — виграти наступні парламентські вибори і сформувати однорідний партійний уряд.

Володимир КОРОЛЮК.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: СЬОМА СЕСІЯ ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

За участю 318 народних депутатів 11 лютого розпочався пленарний тиждень Верховної Ради України.

Відкриваючи пленарне засідання, Голова Верховної Ради Олександр Мороз поінформував зал, що Верховний суд України розглянув оскарження народними депутатами Русланом Боделаном та Богданом Бойком рішення Київського міського суду щодо дострокового припинення їхніх депутатських повноважень у зв'язку з перебуванням на посадах голів відповідно Одеської та Тернопільської обласних державних адміністрацій. Обидві скарги ухвалою від 5 лютого ц. р. Верховний суд не задовольнив, і рішення Київського міського суду набрали чинності.

Голова Верховної Ради повідомив народних депутатів про підсумки наради голів комісій і керівників фракцій, зупинився на розвиткові бюджетного процесу в Україні і деяких тенденційних повідомленнях щодо цього у засобах масової інформації. Олександр Мороз сказав, зокрема, що майже два місяці тому Верховна Рада прийняла в першому читанні проект бюджету на 1997 рік і готова негайно розглянути його в другому читанні, якщо уряд завтра дасть нам цей бюджет. Розглянути відповідно до Регламенту. Але це має бути збалансований бюджет. Під час зустрічі з Президентом Голова Верховної Ради порушував ці питання. Позиція Президента така: він підпише бюджет реальний, збалансований. Досягти цього не просто. Верховна Рада разом з Кабінетом міністрів створили відповідні робочі групи, які напружено працюють над тим, щоб зменшити податковий тиск на виробника і максимально збалансувати видаткову і прибуткову частини.

Відповідно до нових змін, внесених на минулому сесійному тижні до Положення про день уряду, дещо за іншою процедурою Верховна Рада заслухала питання про день уряду, який пройшов за участю всього складу Кабінету міністрів на чолі з першим віце-прем'єр-міністром Василем Дурдинцем. З доповіддю про ефективність використання іноземних кредитів в Україні виступив заступник міністра фінансів Сергій Макацарія. Народні депутати отримали також інформаційну довідку щодо ефективності використання іноземних кредитів. Проте ні доповідь, ні відповіді на запитання, ні інформація не задовольнили депутатів. Народні депутати Михайло Павловський, Олександр Кожушко, Наталія Вітренко, Вадим Гетьман, Валентина Семенюк гостро критикували уряд і вносили пропозиції. Саме внесений Валентиною Семенюк проект постанови з обговорюваного питання і підтримав зал. З доповненнями постанову було прийнято. Завтра в доопрацьованому варіанті цей законопроект буде проголосований в цілому.

З інформацією про дії уряду з реалізації державної молодіжної політики в Україні щодо створення умов для забезпечення зайнятості, гарантій отримання професійної підготовки, духовного і фізичного розвитку молоді виступила міністр у справах сім'ї та молоді Сюзанна Станік. Інформація та виступи народних депутатів Олександра Яковенка, Олексія Бережного, Бориса Олійника, Петра Симоненка засвідчили, що дії Кабінету міністрів з реалізації державної молодіжної політики, застосування норм чинного законодавства стосовно сприяння соціальному становленню і розвитку молоді недостатні, не забезпечують дотримання прав людини і громадянина, гарантованих Конституцією. Згідно з цими висновками сесія і прийняла постанову, подану групою народних депутатів Комісії з питань молоді, спорту і туризму.

* * *

Більше десяти депутатських запитів до Президента України, Кабінету міністрів, керівників відомств було оголошено і направлено на пленарному засіданні Верховної Ради України 12 лютого. У виступах з місць народні депутати нагадали високим урядовцям і про весну, яка вже ось-ось зажадає проведення весняних польових робіт, а село не має ні паливно-мастильних матеріалів, ні запасних частин, ні насіння, і про необхідність розрахунків з людьми (є райони, зокрема Цюрюпинський, де з січня минулого року не виплачено заробітну плату окремим категоріям бюджетників). Надійшла пропозиція один з днів уряду повністю присвятити питанню виконання депутатських запитів.

Далі Верховна Рада приступила до розгляду питань порядку денного. Про проект Закону України про електроенергетику доповіли міністр енергетики та електрифікації Юрій Бочкарьов та голова підкомісії парламентської Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Олег Панасовський. Це вперше в Україні розглядають проект такого важливого закону, який усім потрібен і не в останню чергу — рядовим споживачам. Народні депутати глибоко аналізували законопроект, причому, саме з позицій споживача, бо енергозабезпечення України довільно регулювалося з чиновницьких кабінетів і ніхто не ніс і не несе відповідальності ні перед сільськогосподарськими підприємствами, ні перед споживачами цілих районів за завдані колосальні збитки людям і державі. Закон вкрай необхідний, хоча й вимагає серйозного доопрацювання. Його прийнято в першому читанні.

Сесія прийняла рішення, щоб на початку наступного пленарного тижня завершити формування Конституційного суду України —призначити суддів від Верховної Ради України.

Наприкінці ранкового засідання повернулися до в основному схваленої напередодні постанови Верховної Ради України про ефективність використання іноземних кредитів в Україні та прийняли її в цілому. В ній, зокрема, визнано незадовільною діяльність Кабінету міністрів з ефективного використання іноземних кредитів з 1992 року до нинішнього часу. Верховна Рада звернулася до Президента з пропозицією здійснити необхідні заходи для забезпечення цілеспрямованої політики в урядових структурах при залученні іноземних кредитів відповідно до поточних і стратегічних пріоритетів економічного розвитку України та встановлення належного контролю і персональної відповідальності за ефективним використанням одержаних коштів в конкретних сферах економіки.

Вечірнє засідання розпочалося розглядом проекту закону про внесення змін до статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», якими визначено нові розміри виплат за вислугу років при увільненні в запас за віком, станом здоров'я тощо. Доповідав перший заступник міністра оборони Іван Біжан, а із співдоповіддю виступив голова підкомісії парламентської Комісії з питань оборони і державної безпеки Володимир Головко. Прийнятий закон набирає чинності з дня опублікування.

Голова Комісії з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів Петро Шейко доповів проект Постанови Верховної Ради України про призупинення дії Постанови Верховної Ради України від 15 листопада 1994 року «Про згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата Звягільського Ю. Л». 253 народних депутати підтримали поданий комісією проект постанови. Постанова щодо згоди на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата Ю. Звягільського втратила чинність.

Сесія почала розгляд законопроекту про зміни і доповнення до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», а продовжила у п'ятницю, 14 лютого.

* * *

Розглядати його почали відразу після оголошення запитів. Обговорювали доопрацьований законопроект про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Грунтовно доповідав секретар Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Володимир Немировський. Проте народні депутати помітили не тільки позитивне, а й висловили серйозні критичні зауваження, вносили пропозиції. Закон прийнято у першому читанні.

Не менш гостро проходило обговорення змін до Закону України «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину». Зал розглянув і поцінував законопроект, внесений альтернативно народними депутатами Валентиною Семенюк, Василем Цушком та Анатолієм Шаланським.

Доповідач Валентина Семенюк чітко відповіла на ряд запитань. Необхідність у такому законі продиктована кризовою ситуацією, що склалася сьогодні на ринку худоби і шкіряної сировини, де відбувається не лише зменшення експорту і прибутку, а галузь загалом працює в збитковому режимі, втрачаючи мільйони і мільйони гривень. Запропоновані зміни за їх чіткої реалізації дадуть можливість спрямувати понад 66 мільйонів гривень на підтримку виробництва продукції тваринництва за рахунок імпортного та експортного мита, що, безперечно, позитивно вплине на стабілізацію цієї провідної галузі сільського господарства. Народні депутати прийняли цей закон.

Сесія на 18 лютого перенесла розгляд законопроектів про внесення змін і доповнень до Закону «Про систему оподаткування» (друге читання) та Закону «Про Арбітражний суд» і питання про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності та арешт голови Гребінківського районного суду Полтавської області О. І. Радзівона.

Комісія законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації ініціювала ряд змін і доповнень до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Закону України «Про рекламу». Прийнято закон і постанову про набуття ним чинності.

Наприкінці засідання з питання, яке в порядку денному зазначене як «різне», ряд народних депутатів знову-таки ставили вимоги перед структурами виконавчої влади щодо ліквідації заборгованості перед бюджетниками.

Хвилиною мовчання зал вшанував пам'ять загиблих гірників на єнакіївській шахті імені Карла Маркса, що в Донецькій області.

Сесія продовжить пленарні засідання 18 лютого.

Прес-служба Верховної Ради України.

Конституцію прийнято — робота продовжується

Становлення і розвиток законодавства в будь-якій державі відбувається в своєрідних закономірностях. Однією з них є розвиток на основі Конституції. Про його перспективи наша бесіда з директором Інституту законодавства Верховної Ради України, доктором юридичних наук, професором Віталієм ОПРИШКОМ.

—Віталію Федоровичу, окресліть, будь ласка, головні напрями розвитку нашого законодавства після прийняття Конституції України.

—Можна назвати три напрями.

Перший — це вдосконалення окремих положень самої Конституції, **другий** — прийняття абсолютно нових законів, які випливають із Конституції, і, нарешті, **третій** — приведення чинного законодавства у відповідність до Основного Закону.

—Декілька думок по кожному з цих напрямів.

—**Перший**, як уже зазначалося, — удосконалення безпосередньо норм Конституції.

Уже сьогодні можна навести приклади недосконалості окремих норм, а в ряді випадків — їх неузгодженість і навіть деякі прогалини в конституційному регулюванні. Наприклад, закріпивши в ст.6 положення про те, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову, Конституція в той же час не визначила, до якої її гілки влади належить Президент з його адміністрацією. Адже він наділений надзвичайно широким спектром державно-владних повноважень.

Конституційна невизначеність інституту Президента щодо його належності до відповідної гілки влади (найбільше, з нашої точки зору, він тяжіє до виконавчої) породжує на практиці немало проблем, і передусім у стосунках з органами виконавчої і законодавчої влади.

А хіба в структурі державної влади визначене місце прокуратури України? Відомо, що за Конституцією України органи прокуратури теж наділені певним колом державно-владних повноважень.

Невдалим, з нашої точки зору, є й вирішення в Конституції питання щодо офіційного тлумачення її змісту та законів України. Відповідно до ст.147 Конституції це має здійснювати Конституційний суд України. Відсутність у законодавця — Верховної Ради України — конституційного права офіційно роз'яснювати зміст прийнятих Конституції та законів не може позитивно впливати на законозастосовуючу практику. Тим паче, що Верховна Рада України як законодавчий орган, як «колективний автор» офіційно закріплює результати законотворчого процесу. Саме вона як законодавець має можливість краще за будь-кого глибоко і всебічно розтлумачити зміст, закладений у ту чи іншу норму відповідного закону.

Тому, як нам здається, в перспективі тлумачення змісту прийнятих законів є насамперед справою самого законодавця, а не Конституційного суду, хоч це і визначено Конституцією.

Можна було б навести й інші приклади, що ілюструють необхідність удосконалення окремих конституційних норм.

Якщо говорити про два інших напрями, а саме —прийняття нових законів і приведення у відповідність до Конституції чинного законодавства, слід виходити з того, що Конституція є особливим і єдиним законом, з якого бере витоки вся правова система держави. Вона має не лише найвищу, а й найширшу юридичну дію.

Крім того, зазначу, що Конституція закріплює ряд так званих відсилочних норм, які передбачають необхідність прийняття конкретних законів, спрямованих на врегулювання відповідних відносин, що складаються в суспільстві і державі. Насамперед це закони «Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини», «Про Регламент Верховної Ради», «Про Рахункову палату», «Про державні нагороди», «Про Кабінет міністрів України» тощо.

Загалом необхідно буде розробити і прийняти майже 60 законів, що випливають безпосередньо із Конституції України.

Нова Конституція вимагає і внесення певних змін до чинних законодавчих актів, зокрема тих, що регулюють питання оборони і Збройних сил України, громадянства, власності, пенсійного забезпечення, виборів народних депутатів України, судоустрою, правового статусу прокуратури України тощо.

Розглядаючи нову Конституцію як основу подальшого розвитку законодавства нашої держави, потрібно зазначити, що воно відповідним чином розвивалось і до прийняття Основного Закону. Про це свідчить те, що за період з липня 1990 р. (з дня проголошення Декларації про державний суверенітет України) по грудень 1996 р. включно було прийнято 808 законів. 385 з них (майже половина) — це закони, якими вносились відповідні зміни та доповнення до чинного законодавства. Якщо спробувати проаналізувати, наприклад, прийняті закони по окремих галузях законодавства, то побачимо таке: в галузі конституційного законодавства було прийнято 94 закони (з них нових — 44), адміністративного —відповідно — 139 (61), фінансового — 104 (44), цивільного — 47 (21), господарського — 56 (23), трудового — 64 (18), кримінального — 33 (7), кримінально-процесуального — 54 (13), цивільно-процесуального — 10 (1) тощо. За цей період було ратифіковано 160 міжнародних угод.

—Тобто найбільше нових законів було прийнято в галузі конституційного, адміністративного, фінансового, цивільного, господарського і трудового законодавства?

—Це, можливо, дещо загальний аналіз, але він показує, що розвитку й змінам здебільшого піддавались базові галузі законодавства.

—Чи означає прийняття нової Конституції України початок більш системного розвитку законодавства?

—Так, це значить, що Конституцію слід розглядати як організаційну, координаційну основу — і не лише подальшого розвитку законодавства, а й здійснення майбутньої державно-правової реформи.

Реформуванню мають підлягати як правова система в цілому, так і ряд державних інститутів. Потрібно в найкоротший термін розробити і прийняти Верховною Радою Концепцію державно-правової реформи в Україні, в якій визначити на системній основі головні її елементи, виконавців тих чи інших заходів, терміни тощо.

Щодо розвитку законодавства як однієї із складових зазначеної Концепції, то в Інституті законодавства вже проведено відповідні науково-дослідні роботи. Результатом їх стали проекти Концепції розвитку законодавства України та Орієнтовної програми законопроектних робіт на період до 2005 р.

Нова Конституція заклала серйозні основи для подальшого розвитку й становлення нашого суспільства і держави. Однією з умов успіху в цій справі є подальший розвиток конституційних положень у національному законодавстві України.

—Дякую за бесіду.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Ключ від місця, де гроші лежать,

або Чому реклама дає менше коштів, аніж очікували

Полемічні нотатки з натури

ФРАЗА «а може, тобі ще й ключ від квартири, де гроші лежать?», яку зробив безсмертною великий комбінатор, багатьом не дає спокою й нині. Втім, подивитися на неї можна з різних боків. Одні хочуть, щоб квартира ця була чужа, але з грошима і надана їм. Хай хоча б тимчасово. А інші, не покладаючись на гіпотетичну щедрість Остапа Бендера, віддають перевагу власній квартирі з грошима. Власними. І, уявіть собі, заробленими. Чесним шляхом.

«Зовнішка» на будь-який колір і смак. Обирай!

І коли я почну переконувати, що один з таких шляхів —рекламний бізнес, багатьох цим уже не здивую. Хоча ще кілька років тому реклама у нас нагадувала туго сповиту дитину. Натомість за швидкістю зростання і зцивілізування вона виявилася безперечним вундеркіндом. Справді — хіба ж бо ми не європейська держава? Чому ж маємо відставати? Прийнятий торік наш український закон про рекламу сприяв припливові нових рекламодавців — багато хто з них раніше не бажав балансувати на межі дозволеного і примхи якогось місцевого «вершителя долі», який сам вирішував, хто цю рекламу давати може, а кому — зась. Уявіть, є ще серед рекламодавців люди, які вважають за краще жити у рамках закону. Так воно, кажуть, спокійніше. Дехто додає — й дешевше.

Не про всю рекламу йдеться, бо це все одно, що намагатися осягнути неосягненне. Нумо глянемо побіжно на те, що, власне, саме впадає в око: на вуличну, чи, як то її називають, зовнішню рекламу. За прикладами далеко ходити не доведеться: сама столиця давно виявляє бурхливу активність у розширенні мережі вуличної реклами, справедливо вважаючи, що прибутку міська скарбниця від того повинна мати чималенько.

Аж ніяк не перебільшуючи, скажу, що зовнішня реклама — єдиний її вид, у якому безпосередньо зацікавлене будь-яке місто. Адже ані телебачення, ані радіо й преса через свою специфіку не беруть ніякої участі в поповненні міського бюджету. Натомість це повною мірою роблять сітьові медіальні (тобто для поширення зовнішньої реклами) фірми. І логіка проста — чим більше таких фірм, тим вигідніше муніципалітетові. То що ж — зелене світло?

Те, що наша «зовнішка» стала різноманітніша й барвистіша, сумніву не підлягає. Кожен бачить. Вуличних щитів — сила-силенна — фасади, торці та інші елементи будинку, паркани довгобудів і новобудов прикрасилися грайливо-карнавальним вбранням квітів, запаморочливих жінок з дорогою косметикою й парфумами, не менш розкішних автомобілів, пральних машин, кави, соків та інших напоїв, включаючи алкогольні, і шалених коней, приборканих чарівними ковбоями з «країни Мальборо». На будь-який колір і смак. Обирай!

До речі, сьогодні в Україні відкрито представництва практично всіх великих європейських рекламних агентств з поширення зовнішньої реклами. Закінчився період монополізму деяких західних фірм, які працюють на ринку великих міст України. Приміром, сьогодні лише у столиці налічується близько півтора десятка таких фірм, які мають мережу рекламоносіїв (так називають можуть оті розглядувані нами щити, плакати, стенди) малого й великого формату загальною чисельністю близько 1200 штук.

Нещодавно Київська держадміністрація здивувала громадськість повідомленням, що **1996 року місто одержало до своєї скарбниці від зовнішньої реклами близько 600 тисяч доларів, що в десятки разів більше порівняно з 1995 роком.** Тобто результат перевершив усі сподівання.

Та до радісних вигуків оптимістів додавали дьогтю тверезі репліки песимістів (тих, які чітко знають ситуацію): «Але ж результат міг бути набагато вагомішим». Коли це так, то чому не став?

«Мала кров» виправдана. Але не для міської скарбниці

Добрі наміри «більше зовнішньої реклами — більше грошей місту» лише на перший погляд здаються легко досяжними. Так, рекламорозповсюджувачі знають, що за це доводиться платити податки, і погоджуються це робити. Але які податки?

Стаття 15 Закону про рекламу визначає, що порядок розміщення зовнішньої реклами встановлюють відповідні місцеві органи влади у межах їхньої компетенції. Декрет Кабінету міністрів «Про місцеві податки і збори», залишаючи місцевій владі простір для маневру, встановлює для «зовнішників» податок на рекламу — 0,5 відсотка від вартості робіт і так звану сплату містові за дозвіл розміщувати рекламоносії. Тобто вже якесь подвійне оподаткування. Та це ще нічого. А от у тому просторі, наданому для маневру місцевій владі, ох як люблять розгулятися!

Для невтаємничених хочу назвати всі види оплат, що їх вимагає, приміром, місто Київ. Перше — податок на рекламу (надходить через місцеві податкові адміністрації до місцевого бюджету). Далі — плата за оформлення дозвільної документації (виготовлення архітектурно-планувального завдання). Вносять її безпосередньо до бюджету столичного управління дизайну й реклами. Слід також оплатити дозвіл на монтування рекламоносія — це зветься «паспорт». Кошти надходять до бюджету міста. Потім треба одержати «дозвіл» на розміщення певного рекламного сюжету на щиті. Ці кошти — до бюджету міста. Та, як відомо, Київ поділено на райони. А в цих районах також є свої місцеві органи влади. Незважаючи на міські і «паспорт», і «дозвіл», у районі скажуть: «повертай гоглоблі». Доводиться оформляти (й абсолютно офіційно, тут нема ніякої крамоли) прямий договір на виконання рекламної діяльності між фірмою та районом, і ці кошти надходять уже до бюджету району. А ще — договір на користування землею під рекламоносієм у цьому районі: також додаток до районного бюджету. Вже, здавалося б, чого ще? Ба ні: додайте до того плату за ордер на виконання робіт. Видає його управління з благоустрою міста, за що й гроші відповідні отримує. Тільки дуже кортить, запитати: а все попереднє що то було, коли не власне виконання робіт?

Втім, запитань взагалі виникає чимало у тих, хто стає на першу сходинку цього ескалатора. Як ви розумієте, багато хто по дорозі просто відсіюється. Не у всіх вистачає гарту на такі бюрократичні коридори. Але вже є «недоодержана вигода» для міста, кажучи мовою правників.

«Поріг» номер два: не всі урядовці в цьому «дозвільному» ланцюжку, висловлюючись вишукано, сумлінно виконують свої обов'язки. В одній європейській фірмі, що працює тут і зовсім не є безпосередньо рекламною, пояснили мені певний механізм спрощення ланцюжка. Коли її представник уперше приходить до місцевої влади, бажаючи розпочати роботу з рекламами, йому дають пораду: є тут у нас одна юридична конторка неподалік, то щоб не ходити з кожним документом по кілька разів, вам тут допоможуть все оформити одразу й якісно. А ми ж, бачте, люди зайняті, і у віддряженні коли-не-коли їздимо, і на об'єктах доводиться бувати, то щоб ви багато часу не втратили... А ота фірма зробить усе якнайкраще й за кілька днів. Що б ви самі обрали, шановний читачу?

Вже не говоритимемо про таку примітивну форму залагодження питань, як конкретні апетити конкретного дозвільника. Тут як Бог дасть... Та багато які відвідувачі знаходять обхідні шляхи й одержують дозволи «малою кров'ю». Зате явно недоодержує міська казна.

Правова основа: «подобається — не подобається»

Ті мужні фірми, які після такого марафону залишаються на дистанції, помиляються, коли гадають, що всі випробування вже позаду. Підхід до місцевого податку з реклами аж ніяк не скрізь однаковий. Самі рекламорозповсюджувачі цей податок обчислюють від місячної вартості наданих послуг (вони цю цифру точно знають) і в установленому порядку перераховують до місцевого бюджету за місцем реєстрації. Як правило, він входить у вартість дозволу, що його купує розповсюджувач.

Але в деяких містах місцева влада теоретично (читай: «зі стелі») закладає для розповсюджувачів суму місячної вартості їхніх послуг з певними коефіцієнтами і вже від цієї суми нараховує 0,5 відсотка, називаючи це одержанням місцевим податком з реклами.

До того ж, оскільки положення «Про розміщення зовнішньої реклами» у різних містах різні, то й ціни на дозвіл так само різні. Все віддано на відкуп міській владі без урахування попиту на ринок рекламних послуг. Тому, приміром, у Львові за зовнішню рекламу тютюнових виробів було встановлено тарифи, які в кілька разів перевищують розміри оплати реклами будь-якої іншої продукції. Так, звичайно, це не соки і не фрукти. Та якщо керуватися засадою «подобається —не подобається», то чи є сенс говорити про правову основу?

Чи є така норма в законах або підзаконних актах? Аж ніяк. Більше того — це суперечить вимогам Закону України «Про підприємства» і створює дискримінаційні умови.

Не меншим законотворцем вважає себе і київська влада. Скажімо, тут оплата дозволу для зовнішніх рекламістів зі спільних підприємств (у тому числі й для СП з інвестиціями) підвищена. На якій підставі? —ремствують ті рекламісти. — А ми захищаємо місцевого товаровиробника! — парирують можновладці. Ой-а, цього немає в законах? Ну, можливо, ми трохи випереджаємо події...

А нині зовнішні рекламувальники, що працюють у Києві, взагалі потерпають, очікуючи ще не баченого, але вже досить гучного проекту положення про порядок розміщення зовнішньої реклами в місті. Те, що було раніше, виявляється, тільки квіточки. **Попереду на нас очікують такі «ягідки», як, приміром, система аукціону на поширення зовнішньої реклами. Як гадаєте, хто переможе на аукціоні — місцева взуттєва фабрика чи італійська фірма «Марко Пінці»? Запитання скидається на риторичне. Гадаю, що ця система надовго закриє всі можливості для національного медіального агентства побудувати мережу з розміщенням рекламоносіїв у найкращих точках міста. І де ж оте уславлене піклування про місцевого виробника?**

Втім, годі про сумне. Перейдемо, як модно нині казати, до конструктивного. Чи можна щось зробити, щоб гроші від реклами, по-перше, взагалі надходили, тобто фірми хотіли б їх вкладати, а по-друге, не пливли ці гроші повз міську касу? Адже «ескалатор» усіх оплат дуже часто призводить до того, що, придбавши «паспорт» на право розміщення рекламоносія, фірма втомлюється періодично знову і знову кланятися дозвільникам, щоб одержати дозвіл (на кожну нову рекламу на тому самому щиті новий «дозвіл» набагато дорожчий за одноразовий «паспорт»). І часто-густо по кілька місяців зіяє пусткою рекламний щит на вельми виграшному місці.

Талонна система. Це зовсім не те, до чого звикли...

Інтереси рекламорозповсюджувачів і батьків міста могли б збігатися. **Для цього потрібно небагато: замінити для фірм, які займаються зовнішньою рекламою, місцевий податок на рекламу на місцевий збір за розміщення зовнішньої реклами з єдиним механізмом його проплачування. У вигляді, скажімо, якогось патенту на розміщення рекламоносіїв (одержуваного в одному централізованому місці). У такому патенті було б зазначено кількість щитів або стендів, типи, місця і терміни їх розміщення.**

Уявімо собі цей патент у формі, приміром, якоїсь книжки з відривними талончиками. Конкретно за кількістю рекламоносіїв.

Тоді розповсюджувач реклами, прийшовши до району, пред'явив би талон на розміщення щита, і до нього вже не було б запитань. Натомість район, знову ж таки пред'явивши цей талон містові, міг би претендувати на відрахування від одержаного збору до районного бюджету. І що особливо важливе — така (чи подібна) система дає можливість чіткого державного контролю за формуванням цін на цей патент. Тобто манівців для спритників — мінімум.

Водночас такий варіант підвищив би відповідальність і підприємств за розміщення реклами: можна передбачити в разі порушення закону безвідплатне вилучення патенту. Хочеш далі працювати — поважай правила і розв'язуй калитку на новий патент. А рекламувальники розуміють, що це означає покриття затрат на його купівлю за рахунок прибутку.

Цілком зрозуміло, що проблеми «зовнішників» —загальнодержавні й аж ніяк не регіональні. Тому вочевидь на часі потреба створення підзаконного акта чи іншого документа, який би цивілізовано регламентував таку, ну дуже помітну, сферу рекламної галузі. І яка до того ж може давати чималі гроші саме державі, а не тим, хто довкол а сфери намагається «на легку зрубати». Хто міг би взятися за підготовку такого документа? Можливо, ота визначена в законі Міжвідомча рада з питань реклами? От тільки про факт її створення поки що, на жаль, нічого не відомо. А час спливає, і кожна місцева влада творить закони виняткову в міру свого розуміння та інтересів.

Невже державі не потрібний ключ від місця, де гроші лежать?

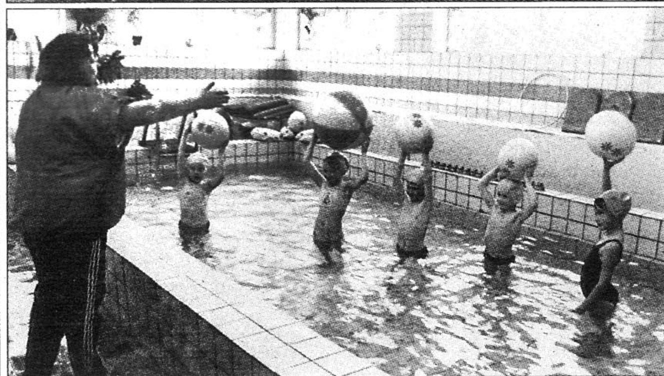
Леонід БРОВЧЕНКО.

ДІТИ СЛАВУТИЧА

Ішов я зі своїм супутником-фотоапаратом містом енергетиків Славутичем.

Гарні будинки, добрі посмішки. І — діти. Здавалося, нібито я у великому дитячому садку.

Діти, діти і діти. Скільки їх тут — усміхнених, веселих! Вони скрізь. У музичних студіях, на спортивних майданчиках, у Палаці дитячої творчості, у бібліотеках. У трьох середніх школах навчаються майже чотири тисячі учнів.

На базі міжшкільного навчально-виробничого комбінату діти опановують професії водія, оператора електронно-обчислювальних машин, вихователя, швачки, секретаря-друкарки. А старшокласники вивчають основи бізнесової діяльності.

А у так званій школі майбутнього за американською програмою всі предмети викладають англійською.

Місто зростає, молодшає. Кожного дня тут народжується маленький мешканець.

У країні немає іншого такого міста, де була б народжуваність вища, ніж у Славутичі.

Поети, письменники, композитори, художники постійно приїжджають до цього особливого міста. Вони присвячують йому свої найкращі твори. Для кожного з них місто Білого Янгола — символ світлого дня.

Валерій ІНЮТІН. Фото автора.

Славутич.

Хроніка. Факти. Події

Брюссель

Штабісти також навчаються

НАТО влаштовує з 20 по 26 лютого військові ігри на тему «управління кризами». Такі командно-штабні навчання проводяться регулярно для перевірки дієвості внутрішніх процедур альянсу та взаємодії між військовими і цивільними властями. Однак уперше, як повідомляється в поширеному тут комюніке, у навчаннях візьмуть участь партнери з країн Центральної та Східної Європи.

Нью-Йорк

КНДР — не місце для ядерних відходів

Південнокорейські законодавці зажадали від Тайваню негайно припинити поставки до КНДР ядерних відходів. Виступаючи на прес-конференції у штаб-квартирі ООН, група депутатів Національних зборів Республіки Корея заявила, що країна звернеться в ООН із проханням утрутитися, якщо цю вимогу не буде виконано.

Нікосія

«Зелена вулиця» для С-300

Парламент Кіпру одностайно схвалив бюджет на потреби оборони в поточному фінансовому році — понад 400 млн. доларів. Тим самим, як відзначає Кіпрське інформаційне агентство, дано «зелене світло» закупівлі російських комплексів С-300.

Богота

Вчасно не приземлився

Президент Колумбії Ернесто Сампер мало не став жертвою терористичного акту, вчиненого невідомими терористами. Злочинці підірвали потужну бомбу, начинену картеччю, на злітно-посадковій смузі аеропорту колумбійського міста Барранкілья за хвилину до приземлення президентського літака.

Алмати

Співробітничатимемо у військовій галузі

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Казахстан В. Богатир зустрівся з міністром оборони Казахстану М. Алтинбаєвим. Міністр оборони докладно розповів про діяльність казахстанського військового відомства, ознайомив з актуальними проблемами і завданнями, що стоять перед військовими республіки. Під час бесіди було розглянуто перспективи розвитку співробітництва наших країн у галузях військово-технічній і військової освіти.

Душанбе

Звільнено заручників. Не всіх

Звільнено ще п'ятьох заручників, захоплених бойовиками польового командира Бахрома Содирова. Серед них — два кореспонденти російської телекомпанії НТВ і три представники місії ООН. У таборі залишається ще 6 заручників — працівників місії ООН, у тому числі й громадянин України Валентин Куржас, і міністр безпеки Таджикистану Саїдар Зухуров.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних агентств.

Батурін пригрозив Молдові «гарантіями безпеки»?

Коментар

ОБ'ЄКТОМ уваги з боку Брюсселя та Москви минулого тижня стала Молдова. Спершу до Кишинева завітав генсек НАТО Хав'єр Солана, а відразу після нього —секретар Ради безпеки РФ Юрій БАТУРІН.

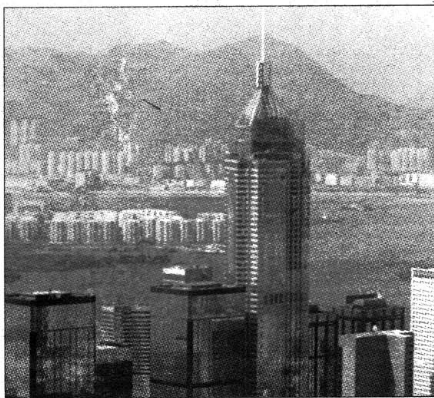
Враження таке, що другий примчав «узяти проби грунту» після візиту першого і водночас провести там антинатівську «просвітницьку роботу». Це підтверджують і відповідні висловлювання високого московського функціонера, який заявив, що «гарантії нейтральним державам, таким, як Молдова, мають надаватися не лише Північноатлантичним блоком». «Гарантії — річ універсальна, і якщо ми говоримо про європейську безпеку, то слід розглядати систему гарантій з боку всіх впливових учасників цього процесу», —повчав він.

Щодо російських гарантій, то їхня «універсальність» якнайліпше проявилася в україно-російських відносинах (Росія є офіційним гарантом безпеки України після її ядерного роззброєння. — Авт.): за мовчазної згоди Кремля російський парламент фактично пред'явив Україні територіальні претензії. А щодо гарантій нейтральній Молдові, то російська Держдума напрочуд чітко окреслила можливі перспективи, ухваливши торік у листопаді постанову «Про деякі питання співробітництва Російської Федерації з Придністров'ям». Це офіційний Кишинів оголосив «втручанням у внутрішні справи Республіки Молдова». Та сама Дума, до речі, досі не ратифікувала молдово-російський договір про виведення російських військ із території Придністров'я. Мабуть, Кремль вважає, що саме ця «оперативна група» гарантує Молдові безпеку.

Але якщо війська щось і гарантують, то лише збереження «молдовського Калінінграда», до того ж у тилу неслухняної України. Ціна впливу на цьому невеличкому плацдармі зростає пропорційно зростанню напруження між Москвою та Брюсселем. А напруження росте паралельно наближенню липневої сесії Ради НАТО, де буде названо нових членів альянсу. Серед кандидатів — Румунія, і якщо вона справді приєднається до блоку, то його кордони пролягатимуть на відстані лише якихось 150 км від Дністра, де розташовані російські війська. А тому важливість збереження цього неофіційного російського форпосту значно підвищується. «Поки що ці війська тут необхідні, і ми орієнтуватимемося на ситуацію», — заявив Ю. Батурін. Він зазначив, що керівництво РФ «синхронізуватиме виведення оперативної групи російських військ із Придністровського регіону Республіки Молдова з процесом урегулювання придністровського конфлікту».

Але водночас Росія підтримує придністровських керівників, які наполягають на підписанні вигідного для них меморандуму про урегулювання відносин з Кишиневом: вигідного, тому що він не виключає набуття Тирасполем незалежності в майбутньому. Кишинів, ясна річ, на це піти не може. Ситуація в глухому куті. Є всі підстави для того, щоб війська залишити.

Анатолій МАРЧЕНКО.

Ближче до літа — палкіші суперечки

ДО ПЕРШОГО ЛИПНЯ, коли Гонконг (Сянган) перейде від Британії під юрисдикцію Китаю, залишилося не так багато часу. Однак ще далеко не всі проблеми узгоджено.

Лондон нині протестує проти створення Пекіном паралельних органів влади в Гонконгу — КНР сформувала тимчасову асамблею, котра має замінити виборну законодавчу раду, що діє в Сянгані.

Крім того, не подобається Великобританії і різкий відплив британського населення з Гонконгу: нині там проживає більше американців, канадців або індонезійців, аніж вихідців із туманного Альбіону.

Цю ситуацію обговорювали на недавній зустрічі в Сінгапурі, що в ній брали участь міністр закордонних справ Великобританії Малкольм Ріфкінд та його китайський колега Цянь Цичен.

На знімку: зі шпиля будинку на площі Чжунхуань Сянгана (найвищої будівлі в Азії) британо-китайські непорозуміння здаються не такими великими.

Про що говорять

Кінець дискримінації

Королева Великобританії Єлизавета II дала офіційний дозвіл британському парламенту почати дебати з питання зміни багатовікової системи успадкування престолу в Сполученому Королівстві.

Це питання буде винесено на розгляд палати громад і палати лордів. Законопроект передбачає надання жінкам рівних із чоловіками прав на британський трон. У разі, якщо ініціатива лорда Арчера набуде сили закону, то Акт про успадкування трону, що чинний у країні з 1701 року, зазнає деяких змін: спадкоємцем трону проголошуватимуть старшу дитину англійського монарха незалежно від статі. Сама Єлизавета II стала королевою лише тому, що в неї не було старших братів.

Про що мовчать

За капітана забули?

Невідомою залишається доля капітана українського судна «Алмаз» Олексія Настенка, якого російські спецслужби незаконно утримують у Краснодарі.

Нагадаємо, що на початку грудня минулого року судно заарештували російські прикордонники у грузинському порту Батумі. Згодом «Алмаз» із екіпажем звільнили, а Настенка залишили. Українську владу це, схоже, влаштовує. Можна було очікувати, що ця тема якось «спливе» під час візиту до Києва Президента Грузії Едуарда Шеварднадзе, але...

Скандал

Життя Рушді подорожчало

Вже 2,5 млн. доларів стануть винагородою людині, яка вб'є британського письменника індійського походження — автора «Сатанинських віршів» Салмана Рушді. Про це повідомила іранська газета «Джомхуріє еслямі» з посиланням на заяву аятоли Хасана Санаї — голови релігійного Фонду імені 15-го хордада, який частково фінансується державою. Раніше цей фонд призначив за голову Рушді, засудженого до страти покійним лідером ісламської революції імамом Хомейні за «богохульство», нагороду в сумі 2 млн. доларів.

Санаї зробив заяву напередодні восьмої річниці фетви (релігійного указу) Хомейні, виданого 14 лютого 1989 року. Імам Хомейні розцінив книгу Рушді як «образу ісламу і пророка Мухаммеда». Відповідно до канонів ісламу, за такий злочин, вчинений мусульманином (Рушді народився в мусульманській сім'ї), належить смертна кара. Аятола Санаї, пише «Джомхуріє еслямі», додав, що очолюваний ним фонд виплатить убивці британського письменника не тільки згадану суму, а й проценти на неї, що нараховуються з дня, коли було оголошено про винагороду.

Депутат просить «змінити акценти»

(Початок на 1-й стор).

На думку Василя Костицького, вихід є. Річ у тім, що, переконаний депутат, «смертні» статті чинного Кримінального кодексу суперечать українській Конституції. «Відповідно до статті 27 Конституції України ніхто не може бути свавільно позбавлений життя, — йдеться в його заяві для преси. — Порядок виконання смертного покарання не врегульовано ні Кримінально-процесуальним кодексом України, ні Виправно-трудовим кодексом. Відповідно до п. 22 ст. 92 Конституції України діяння, які є злочинами, та відповідальність за них визначається лише законами. П. 14 ст. 93 Конституції передбачає, що виняткою законами України визначається також організація та діяльність органів і установ виконання покарань. Однак відповідних законів сьогодні немає. Звідси висновок: виконання смертного покарання суперечить Конституції України».

— Жодна людина, — пояснив В. Костицький, — не має нині права виконати смертний вирок. Тобто де-юре ми маємо мораторій на смертну кару. Аби цю ситуацію формалізувати, депутат звернувся із запитами (які підтримали 244 його колеги) до Міністерства внутрішніх справ України (з вимогою не виконувати смертні вироки до прийняття відповідних законів) та до Верховного Суду (щодо відстрочки винесення смертних вироків до розв'язання питання в Конституційному Суді та прийняття Верховною Радою відповідних законів). Тим часом Конституційний Суд має ухвалити постанову щодо відповідності статті 24 Кримінального кодексу чинній Конституції.

Водночас, повідомили народні депутати, нині розроблено два законопроекти щодо внесення змін до чинного законодавства з метою введення мораторію на виконання вироків: один із проектів підготовлений Кабінетом міністрів, другий — депутатом Василем Костицьким. А в Міністерстві юстиції готується новий Кримінальний кодекс, у якому словосполучення «смертна кара» буде взагалі відсутнє. І, нарешті, існує ще один шлях введення мораторію — президентський указ.

Отже можна не сумніватися, що до січня 1998 року (термін закінчення «ультиматуму» Ради Європи) Україна свої зобов'язання перед Радою Європи виконає. Інший бік питання, підкреслювалося на прес-конференції, — готовність населення України сприйняти ці гуманні європейські нововведення. Адже жахливі злочини, які не припиняються, аж ніяк не сприяють формуванню «гуманістичної» громадської думки. Втім, зазначив В. Костицький, йдеться не щодо власне скасування смертної кари, а про заміну її на довічне ув'язнення: таке покарання, можливо, ще жорсткіше за розстріл. Але, зазначив депутат, у пресі нині можна зустріти виступи, де йдеться, що і влада в Україні не в захваті від перспектив виконання вимог РЄ. Це не так, що й довела недавня нарада з цього питання у Президента.

Василь Костицький попросив пресу змінити акценти.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Хворобі легше запобігти

Нині, коли рівень здоров'я населення нашої держави знизився до критичної позначки, потрібні невідкладні ефективні заходи, щоб змінити цей загрозливий стан, зупинити вимирання населення, і передусім у працездатному віці.

АДЖЕ тільки психічно та фізично здоровим людям під силу створювати матеріальні блага для всього суспільства, розбудовувати економіку, розвивати культуру, інші сфери нашого буття. Хронічно хворі люди, люди з втраченою працездатністю не в змозі справитися з цим завданням, вони самі потребують матеріальної та соціальної підтримки. Рух за здоров'я всього населення України, як загальнонаціональна ідея, може і повинен об'єднати всі сили нашого суспільства — «правих» і «лівих», незалежних і державників, усіх, хто справді, а не на словах дбає про народ.

Чи реально здійснити таку національну ідею, коли країна переживає страшну економічну кризу, а більшість людей насилу зводять кінці з кінцями? Якщо намагатися в основному лікувати вже хворих, то, безперечно, ні. Лікування хворого коштує дуже дорого і державі, і самому хворому. Варто згадати лише ціни на ліки, а про складні хірургічні операції годі й говорити.

Умови праці на більшості виробництв в Україні викликають неабияке занепокоєння. Крім інтенсивної дії шкідливих виробничих чинників, таких, як хімічні речовини, пил, шум і вібрація, надмірне фізичне навантаження, працівники постійно зазнають психо-соціального стресу. Останнім часом значно погіршилося лікувально-профілактичне обслуговування працівників. **Через брак коштів майже цілком зруйновано цехову медичну службу. Внаслідок цього щороку реєструють 12-15 тисяч професійних захворювань, майже 100 тисяч робітників дістають тяжкі травми. І це в той час, коли більшість цехів не працює.** Нехтування здоров'ям працездатного населення призведе до подальшого зростання захворювань, смертності, падіння життєздатності людей. Що робити?

Думки з приводу

Вихід із становища, що склалося, — в інвестиціях профілактичних заходів. Це вкрай потрібно для збереження здоров'я трудящого населення, та це й економічно вигідно. Жодна країна в світі не може собі дозволити витрачати кошти на компенсації за заподіяну шкоду здоров'ю, нехтуючи профілактикою, втрачати робочу силу.

Ситуація ускладнюється й тим, що немає свідомого ставлення до свого здоров'я у самих працюючих. Переважна більшість чоловіків палить, часто зловживає спиртними напоями, погано харчується.

Паління тютюну є причиною приблизно 90 % всіх випадків раку легенів, 75 % — хронічних бронхітів, емфіземи легенів, 25 % — ішемічної хвороби серця.

Крім того, професійні хвороби, такі, як хронічний пиловий бронхіт або пневмоконіоз, які здебільшого трапляються у шахтарів, набагато швидше розвиваються і перебіг їх важчий у тих, хто палить.

Основною галуззю профілактичної медицини є гігієна. Ще Авіценна визначив її як науку про запобігання всякої шкоди для людського тіла.

Щоб профілактика була ефективною, насамперед треба з'ясувати зв'язок між чинниками ризику і здоров'ям, виявити механізм шкідливої дії того чи іншого чинника, а потім віднайти спосіб та запобігти шкоді: чи то розірвати зв'язок між чинником ризику і людиною, чи то знизити його рівень до безпечного для здоров'я.

Це надзвичайно складна і масштабна робота. Вона потребує фундаментальних та прикладних досліджень. Принаймні, треба охопити найбільш поширені чинники хімічної, фізичної та біологічної природи. Завдяки науково-технічному прогресу їх кількість постійно збільшується. Щороку на ринку з'являється майже 1000 нових хімічних речовин, їх дія на живі організми здебільшого не відома.

В Україні проблеми впливу хімічних речовин на людський організм досліджують чотири науково-дослідних інститути (один — медицини праці АМН України і три — гігієни праці та профзахворювань системи МОЗ).

У зв'язку з обмеженим фінансуванням МОЗ планує перевести ці інститути на повний госпрозрахунок. У кращому разі це призведе до комерціалізації цих установ, в гіршому — вони взагалі припинять своє існування. Така доля чекає, зокрема, найстаріший у колишньому СРСР Харківський інститут гігієни праці та профзахворювань, створений ще в 1924 року.

У даний час, коли йдеться про те, щоб піднести вітчизняне виробництво, ліквідація «робочої» медицини завдасть чималих збитків і здоров'ю людей, і економіці. Треба від декларування профілактики як основного напряму в охороні здоров'я населення переходити до її постійного здійснення.

Юрій КУНДІЄВ,
академік НАН
та АМН України.

Київ.

Спасибі, лікарю!

Наша донечка захворіла на сколіоз. Куди ми тільки не зверталися — і до лікарів і до екстрасенсів, і в дитячому санаторії в Є...аторії лікували її — нічого не ...омагало. І раптом засвітився промінчик надії: нам порадили звернутися до вінницького лікаря Леоніда Найдорфа. Він розробив оригінальну методику лікування сколіозу з допомогою вправ лікувальної фізкультури. Його уважне й добре ставлення до діток, високий професіоналізм роблять диво. До закінчення лікування нашої дівчинки ще далеко, але вже видно поліпшення її здоров'я. Ми дуже вдячні лікареві Найдорфу за його оптимізм і віру у зцілення пацієнтів. Адже його віра вселяє надію і батькам, і хворим дітям. До наших слів подяки приєднуються батьки багатьох інших дітей, що лікуються в Леоніда Семеновича Найдорфа.

З повагою сім'я ЧЕРНОВИХ, ТИМЧУКІВ, загалом 28 підписів.

Вінниця.

Діабетики-марафонці

Вже давно хворію на цукровий діабет. Раніше таким хворим приділяли певну увагу: видавали безплатно цукрознижувальні препарати, хворих прикріпляли до спеціалізованих магазинів, де можна було придбати дієтичні продукти харчування. Нині ситуація змінилася і, на жаль, в гірший бік. Що вже й казати про спеціальні магазини для діабетиків, коли в лікарнях та аптеках немає цукрознижувальних препаратів! Така ситуація в Кривому Розі. Може, в інших містах справа набагато ліпша, але в нас хворі покинуті напризволяще, ніякої медичної допомоги не отримують. І я, поклавши в кишеню записку з домашньою адресою та прізвищем (на випадок коми), бігаю по ринках міста в пошуках необхідних ліків та трав, за які слід викласти чималі гроші. Бігаю не тільки я один, тому цікавить нас, чи довго ще бігти до таких необхідних нам усіх ліків?

Анатолій БАТИР.

Кривий Ріг
Дніпропетровської області.

Не втратили почуття доброти

Я постійна читачка газети «Голос України». Багато цікавого друкують у ній. Я теж вирішила розповісти про дуже гарну людину, щоб усі читачі знали, що живе така чуйна, привітна, добра жінка — Тетяна Дмитрівна Кочеткова. Вона — голова Смілянського Товариства Червоного Хреста. Не знаю, як ми й жили б з моєю маленькою донечкою, коли б не вона. Я — інвалід другої групи, недавно поховала чоловіка, і доля звела мене з цією жінкою. Хоч би з яким проханням звернулися до неї люди, вона кожного уважно вислухає і завжди намагається всім допомогти. І вона, і її співробітники з Товариства Червоного Хреста — люди дуже чуйні, поспішають на допомогу до того, кому вона конче потрібна. Вдячні їм усі інваліди за те, що вони не втратили у наш тяжкий час почуття доброти і співчуття до людей знедолених, покинутих, немічних і хворих. Може, завдяки працівникам Товариства Червоного Хреста і живуть вони на білім світі. Тож спасибі їм за нелегку працю.

Тетяна КОЗЛОВСЬКА.

Ковалиха
Смілянського району
Черкаської області.

Незабаром весна, але ми їй не раді

З жахом очікую весну, найкращу пору, коли все навколо цвіте. Дивуєтеся? Поясню. Моя мама —астматик. Це триває уже 28 років, але ще ніколи не було так тяжко, як останнім часом. Уже рік вона не отримує ніяких ліків, а їй постійно потрібні гормональні препарати. І завжди одержувала вона їх безплатно. Але вийшло так, що тепер і за гроші їх в аптеках не купити. Немає. Одного разу в мами стався напад, і ми викликали «швидку», яка, на диво, приїхала дуже швидко. Перше запитання було, чи є в нас ліки. У «швидкої» не виявилося геть ніяких ліків, вони їздять з порожнім ящиком. Що ж це за «швидка» лікарська допомога, якщо від неї немає порятунку. Ми вже продали з квартири все, що можна продати, щоб вижити. Холодильник, магнітофон, швейну машину, дещо з меблів.... А як далі бути? Мама все життя відкладала гроші на ощадну книжку на «чорний день». І ось коли такий день настав, вона не може навіть скористатися своїми заощадженнями. Такі справи. А незабаром прийде весна, та ми їй зовсім не раді...

С. СВИРШЕВСЬКИЙ.

Чернівці.

Грошей нема на ліки і хліб

Бідуємо!

За довгі роки тяжкої праці на шахті «Перевальська» я захворів на силікоз легенів та ще й дістав черепно-мозкову травму з вини шахти. За це вона повинна мені виплачувати матеріальну допомогу. Востаннє я одержав її в січні минулого року. І все. Скільки разів не звертався на шахту, жодного результату. Крім цієї допомоги, у мене немає жодних доходів. Травму одержав не в п'яній бійці, а на виробництві, а мене покинуто напризволяще. Коли я був здоровий, працював, то був потрібен рідній шахті, а коли став інвалідом другої групи, за мене забули. В сім'ї дуже складна ситуація: я інвалід і дружина перебуває в лікарні з інфарктом. Як нам прожити, як вижити? Хіба я вимагаю чогось неможливого? Я тільки прошу віддати мені те, що повинні дати. Усі мої документи на шахті «Перевальська», і я дуже прошу тих, хто може мені допомогти, допоможіть, бо нема за що купити ні хліба, ні ліків, я вже рік не одержую обіцяної допомоги.

Степан ЧАЙКА, інвалід другої групи.

Волочиськ Хмельницької області.

На здобуття Державної премії України ім. Т. Шевченка

Літописець родовідної пам'яті

ТВОРИ Василя Скуратівського — то енциклопедія родовідної пам'яті нашого народу. Найперше по них підростаюче покоління, починаючи з дитячого садочка, прилучається до глибинних народних традицій. І хай не відразу зденаціоналізований та обездуховлений наш громадянин кинеться використовувати зазначені письменником вічні людські тотеми-обереги для свого захисту, але саме мандрівка сторінками його книг здатна зародити в людській душі перші паростки справжньої непідробної любові до рідного краю, до своєї Вітчизни.

Кінець XX століття позначений тим, що циклони відчуження, породжені насамперед загарбницькими війнами та авантюрними революціями, розпорошують людей по світах, із беззастережно розпанаханих їхніх душ вивітрюють до голизни духовність, підміняючи її «всеобізнаністю», і врешті-решт полишають кожного геть беззахисним перед навалою психофізичних атак всього нищівного, що не піддається ні розумінню, ні тим паче осягненню.

Одначе нашим пращурам задовго до цього суцільного сум'яття душі завбачливо зазначалося, де той порятунок. А він у найпростішому — в бережливому використанні своєї історичної та родової пам'яті. Особливо родовідної.

І якщо в царині бодай фіксації того родоводу щось і робилося на той драматичний момент, то хіба що одинаками-фанатами, особистостями самовідданими. До цієї нечисленної когорти належить і Василь Скуратівський — дбайливий збирач-дослідник на сьогодні вже досить рідкісних етнографічних свідчень, переказів і матеріалів про давній родовід народу України, котрий веде свою багату історію ще з прадохристиянських, як з'ясувалося, часів.

Тільки згодом, по довгих роках копіткої праці прийшло переконання, що душа наша насправді має свої тотеми-обереги, про які, щоб вони спрацювали, завжди треба дбати лише власними руками, як-то: вишивати рушники, малювати писанки, білити та розписувати різним орнаментом стіни власної оселі. Адже домівка не тільки виконувала призначення тимчасового житла на цьому світі. Вона була справжнім храмом-берегинею, що потребував повсякчас наповнення матеріальними і духовними цінностями.

Не раз і не два його душу охоплював сумнів, а то й відчай. Тоді він вкотре вирушав у нові експедиції з визначально-символічною назвою «Чумацький шлях», щоб по можливості розвіяти чи доповнити той свій сумнів. У таких пошуково-дослідницьких мандрівках ним сходжено пішки тисячі кілометрів шляхів, збитих у пилюку доріг, поплутаних стежок Карпат, Слобожанщини, Прикарпаття, степової України, Волині, Криму, щемливого серцю Полісся. Все те робилося на самому ентузіазмі, але з радісним чеканням подальшого осягнення світу та себе в тому світі.

І він тим осягненням не скупів, не ледачів і не соромився ділитися з іншими, з тими, хто спраг за живодайною історією свого родоводу та краю. «Берегиня», що цілком закономірно стала справді національним бестселером, започаткувала книжкове оформлення тих архівних та мандрівних висліду. Потім з'явилися «Місяцелик», «Святвечір», «Дідух», «Український рік» та численні публікації в періодиці, які породили по собі цілий легіон справжніх і позірних послідовників. Характерною особливістю цих видань є те, що український народ у них постає не таким собі патріархальним, відсталим із дивацькими чи то й диковинними віруваннями, як те багато хто хотів би витлумачити, а максимально наближеним до природи, мудрим і дбайливим трудівником-творцем матеріальної та духовної культур, котрий вніс свій значний непересічний доробок у загальну скарбницю людських цінностей.

Олексій **МИКИТЕНКО**,
письменник.

Читацький мікрофон

Опільгування не повинно бути огульним

Недавно дізнався про загальну кількість пільговиків у нашій країні. Виявляється, їх аж 18 мільйонів. І тільки 13 мільйонів громадян створюють матеріальні блага. На цю гігантську армію пільговиків витрачено торік 7 мільярдів гривень, що дорівнює 2,5 місячного надходження до державного бюджету України.

Наведу приклад із власного спостереження.

Я ветеран праці, самотній інвалід першої групи, можете уявити, яке моє життя. Та ось днями стою в аптечній черзі з рецептом на безплатне одержання клофеліну, бо маю нещастя проживати в зоні посиленого радіоекологічного контролю (категорія 4). За мною стоїть мій односелець, кремезний молодий чолов'яга із тих, хто «вміє жити». За роки економічної кризи він збудував собі 2-поверхову «хату», в інтер'єрі якої турецькі килими і японська відеоапаратура. І в руці цього чолов'яги —також безплатний рецепт: а як же, він теж проживає в тій самій зоні, що і я! А рецепт не на один препарат, як у мене, бо він «потрібна людина», йому лікар виписує «на повну котушку». Та вразило й обурило мене інше: згрібши до кейса дармові ліки, цей новоспечений нувориш витяг з кишені тугенького гаманця і попросив у аптекаря ще 6 пляшечок «Бальзаму Біттнера». На запитання, навіщо йому стільки, чолов'яга, сміючись, повідав, що вони з дружиною «біттнерголіки» і не уявляють собі сніданок чи обід без цілющого бальзаму.

То скажіть мені, на милість Божу, чи не є таке огульне «опільгування» прямою економічною диверсією? Що, про це не знають, не відають в уряді? Хіба не час вже чітко визначити, що пільги повинні поширюватися лише на інвалідів, самотніх пенсіонерів, ветеранів війни? Причому справжніх ветеранів, а не тих, що «наплодилися» в останні роки.

Створюється враження: чимдалі ми від другої світової війни, тим більше стає ветеранів. Незабаром ветераном війни вважатиметься кожен, хто народився до 1941 року...

Абсурд та й годі!

Василь **ПРИТУЛА.**

Тальянки
Тальнівського району
Черкаської області.

Діти — щасливі. У рекламних роликах

***СЬОГОДНІ** лише в рекламних роликах бачимо щасливих людей. Далеко це від нашої суворої дійсності, в якій є сироти, напівсироти, діти, позбавлені батьківської уваги, коли зростає дитяча злочинність...*

Не дивно, що ті, хто працює з дітьми, б'ють на сполох. Серед них — наш співрозмовник Володимир Рудницький, заслужений працівник культури України, директор Львівського палацу культури учнівської молоді.

— Пане Володимире, своє життя ви одразу пов'язали з педагогікою?

— Ні. У 1971 році закінчив Київську державну консерваторію. Працював у музичній редакції Українського телебачення і радіо, служив в армії. І в роки служби переконався, як погано виховані наші юнаки. Звідси — й рішення. І вже з 1979 року у Львові, останні дванадцять років — директором.

Усе це були роки нелегкі. Бо проблем у нашій галузі завжди вистачало. Та ось настав час національно-культурного і духовного відродження, всі ми почували себе, як на крилах. Якби їх не підрубували справи фінансові.

Наш Палац культури — обласний центр з естетичного виховання. Але належимо ми до освіти, а це значить, що страждаємо від браку коштів, як, власне, всі навчальні заклади і заклади культури.

— Отже, крутись, директоре, крутись... Вас хвалять і як вправного господарника.

— Не все так просто. Провели ми реконструкцію палацу, надбудували четвертий поверх. З'явилася можливість здавати приміщення в оренду. Та тепер маю справу з судами, бо не всі прагнуть платити. А страждають діти, яких у нас вчиться майже тисяча. І 115 працівників палацу хочуть одержувати зарплату.

Є національна програма «Діти України», затверджена Президентом. Тобто орієнтири, начебто, визначено. Але знову все упирається в те, що цю програму фінансово не забезпечено.

— А ви, пане Володимире, маєте конкретні пропозиції?

— Вони, власне, не мої. Про це вже багато сказано, але нічого не робиться. Наприклад, Україна не має закону «Про професійно-технічну освіту». А саме система професійно-технічної освіти є наймасовішою галуззю з підготовки фахівців. На сьогодні нею охоплено понад 600 тисяч юнаків і дівчат, у тому числі на Львівщині — 43 тисячі.

А в проекті бюджету на 1997 рік запропоновано, щоб училища фінансувалися місцевими радами (?). Це буде повний розвал налагодженої системи.

Намагання керівників закладів освіти поліпшити стан справ за рахунок власної виробничої діяльності — а це сотні тисяч гривень щорічно — було ліквідовано постановою Кабінету міністрів і Національного банку України від 31 серпня минулого року за № 1033.

Це ненормально, що у нас відсутній закон про піклування (захист) соціально незабезпечених верств населення, а це насамперед — діти.

Зовсім не розвивається меценатство, немає про нього закону. А він дуже допоміг би під час виконання програми «Діти України». Ще й податок на спонсорство існує. Так, можуть знайтися і таки знайдуться люди, що навіть ідею спонсорства захочуть використати з іншою метою. Та для того й функціонують державні органи, щоб зловживань не було. Невже ми просто безсилі?

За правильного, диференційованого підходу можна організувати справу так, щоб оплата, наприклад, естетичного виховання багатшими сім'ями покривала нестачу коштів для знедолених дітей. У цьому є певні зрушення.

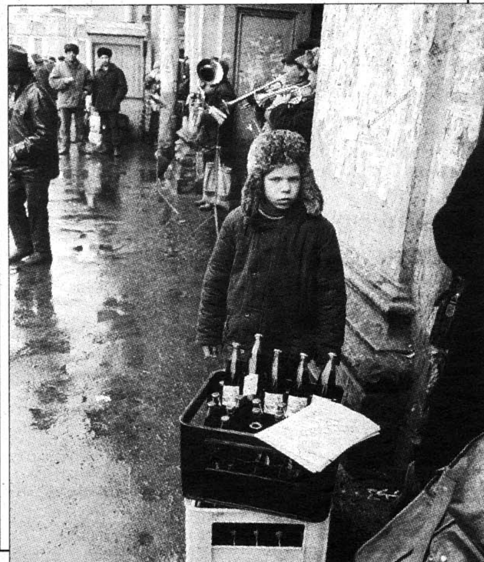
Це я вже знову замріявся. А дійсність повертає до проблем сьогодення. Із 43 тисяч учнів ПТУ на Львівщині 14 тисяч потребують уваги держави. Адже діти просто голодують. А на першому плані — турбота про захист здоров'я молоді.

Допоможімо! І разом з тим не забуваймо, що духовність повинна щоденно і повсякчас пронизувати життя молоді, християнські цінності мають стати нормою життя молодих людей.

— Інакше кажучи, має бути гармонія між державою і кожною дитиною?

— Певно, що так. Цього ми повинні прагнути. Щоб наші мудрі діти не сказали, що ми, старші, на цьому етапі впали в дитинство, не змогли зробити того, до чого покликані життям, освітою, обов'язком громадянина України.

Петро **БАНДУРА**,
член Спілки журналістів України.

Витяг з декларації про доходи

з 1 січня по 31 грудня 1996 року народного депутата України, голови Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією ОМЕЛЬЧЕНКА Григорія Омеляновича

Виконуючи передбачені чинним законодавством вимоги, зазначаю, що загальна сума нарахованих мені грошових виплат за 1996 р. становить 11480 гривень 35 коп.

На руки отримано — 9389 гривень 65 коп.

Безкоштовними чи пільговими санаторно-курортними путівками Верховної Ради України ні я, ні моя сім'я у 1994-1996 рр. не користувались.

Доходів, винагород, виплат за кордоном або від іноземних урядів чи організацій не отримував. Валютних рахунків в іноземних або вітчизняних банках ні я, ні члени сім'ї не маємо.

Грошових вкладів у банках, цінних паперів не маю.

Транспортних засобів (легкових, вантажних автомобілів, мотоциклів, моторних човнів, яхт і таке інше), жилого або дачного будинку, земельної ділянки я і члени моєї сім'ї у приватній власності не маємо.

Разом із сім'єю у складі чотирьох осіб (я, дружина і двоє синів) проживаємо у 3-кімнатній квартирі (неприватизована), житловою площею 42,1 кв. м, яку отримав у 1981 році.

ВІД РЕДАКЦІЇ. **До речі, Григорій Омелянович оприлюднює вже свою другу річну декларацію (до «Голосу України» подав декларацію про свої та членів своєї сім'ї доходи і народний депутат Анатолій Єрмак). Користуючись нагодою, Григорій Омельченко нагадує, що згідно із Законом «Про боротьбу з корупцією» (ст.16), контроль за виконанням законів у сфері боротьби з корупцією здійснює очолювана ним комісія. Тому черговий раз звертається до керівників держави і вищих посадових осіб виконати вимогу чинного законодавства — опублікувати в офіційних виданнях декларацію про свої доходи та доходи сім'ї. А від керівників правоохоронних органів він вимагає забезпечити виконання законодавства у сфері боротьби з корупцією, і винних у його порушенні осіб, незалежно від посад, що вони займають, притягнути до встановленої законом відповідальності.**

Тепло «Світлого дому»

Милосердя

ЗАМУРЗАНЕ, без шапки, у благенькій одежині, хлоп'я років восьми легенько смикнуло мене за рукав:
— Дядю, чи не знаєте, де тут «Світлий дім»?
— Знаю, на сусідній вулиці. Хочеш, відведу?
— Еге, чи ж туди відведете. Ні, краще покажіть, як дійти. А я вже сам...

«Світлий дім» — це назва міського благодійного фонду соціальної підтримки знедолених дітей, якому немає ще й року. А почалося все дев'ять років тому, коли педагог Дмитро Ржепишевський заснував у напівпідвалі по вулиці Базарній, 2, притулок «Сім гномів» для неповнолітніх бродяжок. Тривалий час існував він напівлегально. Його обслуговували вихователі-волонтери, які нічого за свою роботу не одержували. Офіційно матеріальної й продуктової підтримки «Світлий дім» не мав, проте потерпав від підвищеної уваги СЕС, що кілька разів напівпідвал опечатувала. А Ржепишевський так само регулярно зривав оті печатки, бо не міг спокійно проходити повз малолітніх бродяжок — їх треба було десь нагодувати, влаштувати на нічліг.

Згодом керівництво притулком перебрав на себе священнослужитель отець Олександр (Чумаков). Саме завдяки його організаторському хисту й наполегливості було засновано згадуваний фонд, до опікунської ради якого ввійшли громадські й державні установи: культурний центр «Україна», фонд «Захист», міський центр соціальної допомоги тощо. А водночас рішенням міськвиконкому фондові передали не тільки знайомий нам напівпідвал, а й приміщення колишньої дошкільної установи, що на Базарній, 4 — в оренду на п'ять років.

Отож, «Сім гномів» вийшли, так би мовити, з підпілля. А отже, розширилися можливості притулку. Віднедавна тут уже можуть знайти прихисток не п'ятеро-шестеро малюків, що потрапили в екстремальну ситуацію, а кілька десятків. Тепер їм надають не просто нічліг, харч та деякий одяг: тут діють сектори медичної й психологічної реабілітації, є змога надати юридичну допомогу.

На підмогу приходять добровольці-ентузіасти: студенти держуніверситету імені Мечникова та педагогічного університету, медики 3-ї міської дитячої поліклініки. Хоча із створенням фонду і вдалося дещо поліпшити матеріальне становище притулку, та все ж зводити кінці з кінцями вкрай важко.

Серед мешканців «Семи гномів» (а приходять вони сюди тільки добровільно) є одесити, є вихідці з сільських районів області, а є навіть із зарубіжжя. Хтось утік з дому, хтось узагалі звик вести «мандрівний» спосіб життя. Вік — від 6 до 16 років.

Отець Олександр та його помічники визначають подальшу долю своїх підопічних, як правило, за кілька днів. А коли це не вдається або коли підліток потребує спеціалізованої медичної допомоги — з напівпідвалу його переселяють до центру стаціонарної підтримки на Базарній, 4.

Там діє принцип самообслуговування. Старші опікуються молодшими: готують їсти, влаштовують розваги, екскурсії, походи.

— Один тільки «Світлий дім» проблем дитячої безпритульності в Одесі не розв'яже, — каже начальник відділення кримінальної міліції у справах неповнолітніх УВС міста підполковник міліції Лариса Бука.

Тільки через міліцейський приймач-розподільник торік в Одесі пройшло близько тисячі неповнолітніх. А туди потрапляють лише ті, хто аж надто «намуляв» очі або впіймався на правопорушеннях. Решті нічого не залишається, як удатися до тактики о'генрівського бомжа: скоїти злочин, щоб перезимувати в теплій тюремний камері.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фотофакт

Піт Спійкерс — українським дітям

У спецшколі-інтернаті № 101 для глухих дітей, що у Львові, відкрито клас інформатики. Комп'ютерні програми використовуватимуть віднині на уроках мови, редагування та географії.

Обладнання, меблі, шість комп'ютерів на суму близько трьох тисяч доларів подарував школярам голландський меценат Піт Спійкерс з міста Тілбурга.

Піт Спійкерс — член багатьох благодійницьких організацій, зокрема «Гуманітарної допомоги дітям України», що об'єднує членів його родини та колег. «Капітан голландської індустрії», як його називають на батьківщині, пан Спійкерс надає допомогу також Черкаській дитячій онкологічній лікарні, львівським обласній дитячій лікарні та середній школі № 46 і ще багатьом дитячим закладам.

На знімку: Піт Спійкерс з вихованцями Львівського інтернату № 101..

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (ДІНАУ).

Освіта

Зв'язки з громадськістю як запорука демократії

ВИВАЖЕНИЙ прогноз та неупереджений аналіз, проведення рекламних кампаній, формування громадської думки, а ще взаємодія з органами управління, пресою тощо — усе це складає коло завдань спеціалістів з «паблік рілейшнз» (зв'язків з громадськістю). Саме таких фахівців відтепер готуватимуть на новоствореній кафедрі Київського державного інституту культури.

Подібних кафедр вузи України ще не мали. Кияни стали піонерами цієї справи. Можливо, тому, що проблема налагодження чіткої системи зв'язків із громадськістю, а це сприятиме, зокрема, формуванню іміджу політиків, установ та й держави в цілому, стала для володарів столичних пагорбів чи не найактуальнішою. До того ж, здійснення цивілізованого і законного лобіювання, до чого теж долучаться спеціалісти з паблік рілейшнз, молодій державі буде лише на користь. Загалом міжнародний досвід свідчить, що поява такої сфери діяльності зумовлена розвитком ринкових засад та демократизацією суспільства. Тож сучасним політикам, економістам та державним чиновникам без випускників інституту культури вже не обійтися.

За словами завідувача нової кафедри професора В'ячеслава Мойсеєва, цією спеціальністю вже оволодіває близько 70 студентів. Переважна більшість — заочники: працівники Фонду держмайна, МЗС, комерційних структур тощо. Передбачено й екстернатну форму навчання. Попри те, що викладачі та студенти кафедри поки що відчувають певний брак підручників та методичної літератури, оптимізму їм не позичати. А керівництво інституту тим часом докладає зусиль, аби випускники з нової спеціальності вже за кілька років отримали дипломи міжнародного стандарту.

Алла РОМАНЧУК.

На фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ): ректор Інституту культури Михайло Поплавський представляє завідувача кафедри В'ячеслава Мойсеєва.

Медичних вузів, можливо, поменшає

За словами начальника Головного управління закладів освіти Міністерства охорони здоров'я Юрія Вороненка, торік обсяги підготовки наукових кадрів в галузі значно перевищили показники попереднього. Було захищено 108 докторських та 450 кандидатських дисертацій, до аспірантури зараховано 374 чоловіки, до клінічної ординатури — 282, до магістратури — 200.

Аби частково розв'язати власні фінансові проблеми, вищі медичні заклади III—IV рівнів акредитації зарахували 43 відсотки студентів на умовах контрактів. За збереження комерційного прийому громадян України та іноземців, медичні вузи додатково отримуватимуть 11—12 млн. грн. на рік.

Цього року міністерство має намір впорядкувати мережу освітянських закладів. 15 вузів системи МОЗ повністю забезпечують потребу галузі в кадрах, тому є сенс подбати про скорочення медичних факультетів у непрофільних вузах інших відомств. Слід навести лад і в ліцензуванні приватних закладів медичної освіти.

Світлана СОКОЛОВА, прес-центр МОЗ.

Місцевий масштаб

А «Пролісок» цвіте...

ЗА ПІВТОРА року існування санаторію матері й дитини «Пролісок», побудованого в мальовничому місці Ківерцівського району Волинської області коштом Мінчорнобиля, тут оздоровилися п'ять тисяч дітей. Усі вони — з районів Волині, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Кваліфікована медична допомога, особливий раціон харчування (цитрусові тут подають навіть узимку) — ось що сприяє гарному відпочинку малюків.

—У багатьох дітей спостерігається захворювання печінки, шлунково-кишкового тракту, — розповідає Петро Михайлович. — Потрібне краще медичне обстеження, лікування. А тому на кошти Мінчорнобиля ми почали будівництво нового двоповерхового лікувального корпусу, в якому розташуються лабораторії, фізіотерапевтичні кабінети.

А нещодавно, за словами директора санаторію Петра Котелянця, майже всіх дітей, які тут оздоровлялися, в санаторії і одягли, і взули. Гуманітарна допомога, що надійшла спеціально для «Проліска» з німецького міста Гамбурга від благодійної організації «Нові мости — допомога Чорнобилю», оцінюється майже у сто тисяч марок. А сприяли цій благодійній акції працівник санаторію Микола Лисюк і його дочка Людмила, яка проходила стажування в Німеччині. Завдяки їм гуманітарну допомогу одержали й багатодітні сім'ї з навколишніх сіл — Грем'ячого, Карпилівки, Яківців, Липного.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Мертві душі поховали. Про живих також подбають?

Як повідомили в Міністерстві соціального захисту, вчасну виплату пенсій та допомог в Україні забезпечують тільки в Запорізькій, Одеській областях, містах Києві та Севастополі. Заборгованість підприємств Пенсійному фондові на 1 січня 1997 року становила 1 млрд. 603 млн. грн., але це не єдина причина затримок із виплатою.

Як зазначалося на колегії Мінсоцзахисту, торік нецільове використання коштів ПФ траплялося досить часто. Під час перевірок контрольно-ревізійного управління викрито відверті фінансові зловживання, випадки привласнення коштів, переплати та недоплати пенсій. Торік в системі соціального захисту 47 посадових осіб притягнуто до дисциплінарної відповідальності, 19 — звільнено з посад, 4 —засуджено до позбавлення волі. Очолює цей ганебний список столична область, де порушено кримінальні справи проти п'яти посадових осіб, — зокрема, за фактом складання фіктивних документів на отримання одноразової матеріальної допомоги та допомоги на поховання.

Ганна ЛИХОВА.

Базарний день на 17.02.97	Ціни на основні продукти харчування на ринках України						
	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сало	Олія	Картопля
Полтава	3,50	4,50	2,00	4,00	2,50	1,30	0,50
Одеса	3,80—4,50	4,50—5,50	1,80—2,20	3,00—4,00	1,50—2,50	1,50—1,80	0,40—0,50
Луцьк	2,50—3,00	3,50—4,00	1,80—2,00	2,50—3,00	2,50—2,80	1,40	0,35—0,40
Київ	5,00	6,00	2,20	3,50	2,00—2,50	1,80—2,00	0,50

У номер

● *Київ*

Нариси до 2000 року

У стінах Київського інституту журналістики відбулася урочиста презентація наукового видання історико-теоретичного нарису «Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра» — посібника для журналістів, політологів та студентів гуманітарних факультетів. Цю книгу заплановано як серію щорічних публікацій нарисів, що їх буде завершено 2000 року.

На урочистості був присутній народний депутат України Володимир Бряузов — президент об'єднання «Вінницянафтопродукт», завдяки благодійній акції якого і побачило світ нове видання.

● *Суми*

Усі надії на МТС

Створення машинно-технологічної станції (МТС) розпочато в Охтирському районі Сумської області. Вона допомагатиме сільгосппідприємствам, фермерам, індивідуальним господарям під час обробітку землі та збирання врожаю, ремонту техніки тощо.

● *Одеса*

Контракти — через виставки

У концертно-виставковому комплексі Одеського морвокзалу завершили роботу одразу дві міжнародні виставки — «Ваш дім» і «Південна Пальміра». Перша пропонувала будівельно-оздоблювальні матеріали й предмети інтер'єру для житла й офісів, друга —різноманітні автомобілі й автосервіс. У виставках взяли участь 117 фірм з 15 країн світу. З багатьма із них укладено угоди на довгострокове співробітництво в причорноморському та інших регіонах України.

● *Луцьк*

Контроль посилено. Чи будуть гроші?

Своїм новим розпорядженням Волинська обласна держадміністрація зобов'язала керівників органів виконавчої влади на місцях вжити невідкладних заходів для надходження коштів до бюджетів, ліквідації заборгованості. З цією метою на Волині створено 38 постійно діючих груп з числа працівників податкових, фінансових, контрольно-ревізійних, правоохоронних органів. Податковими організаціями вже виставлено 263 інкасових розпорядження на стягнення платежів з дебіторів на суму понад 1,6 мільйона гривень.

Голубий екран

Кредо «арифметичної» телекомпанії:

«Усе, крім нудного!»

Рік Червоного Бика ознаменував собою початок нової кориди на українському телебаченні. Докорінно змінилася мережа мовлення, помінялися й обличчя на голубому екрані. З переходом на другий канал студії «1+1» перші помітно осиротів та посірішав. Утім, на самій телекомпанії така рокіровка позначилася позитивно. Як заявив генеральний продюсер студії Олександр Роднянський, «1+1» нарешті змогла зайнятися безпосередньо телевізійним «будівництвом». Її кредо —випускати різноманітний тб-продукт, все, крім нудного! Кінцева мета — зробити телебачення міжнародного рівня. «Намалювати» обличчя українського голубого екрану, створити персоніфіковане ТБ, телебачення зірок.

Фундамент нового тб-хмарочоса гігант вітчизняної телевізійної індустрії заклав ще торік. «Камінцями» майбутньої багатоповерховості в новому році стали власні програми студії: ток-шоу «Табу» з Миколою Вереснем, «Імперія ТБ» з Людмилою Клепаковою, молодіжний тележурнал «Бомба» під редагуванням Івана Кравчишина, спортивний тижневик Сергія Полховського «Проспорт», конкурс-концерт Олександра Ягольника «Пісня року».

Однак найбільшою перемогою «1+1» головний продюсер вважає появу у прямому ефірі телевізійної служби новин «ТСН». Команда Олександра Ткаченка, крім власної фірмової аналітичної «Післямови», щодня готує 5- та 15-хвилинні випуски новин.

Новини від «ТСН» не «хворіють» на поцілунки й палкі обійми державних осіб. Споживач одержує свіжу щоденну інформацію, виходячи з важливості події передусім для громадянина України і члена соціуму, а вже потім — обов'язковий офіційний марафет... Так вільно політичні, економічні та соціальні аспекти українського та міжнародного життя поки що не висвітлювала жодна телерадіокомпанія країни.

Ольга ВІТЕР.

Виставки

Ніжні орхідеї та їхні подруги

Ми стомлюємося жити без весни. А ті, хто не знає поділу на сезони, морозної доби поспішає поділитись із нами, обділеними, нелютневим квітінням. Саме так традиційно влаштовують зимові виставки екзотичних рослин у Центральному ботанічному саду імені М. Гришка АН України.

Кілька днів тому тут відкрилася експозиція азалій, камелій та орхідей із садової колекції. Організатори назвали свою виставку «Зими тонкий етюд». На вернісаж до ботаніків із лірично-музичною програмою прийшли учні гуманітарного ліцею, що при університеті імені Т. Шевченка. У залах виставкового павільйону цього дня можна було побачити чимало юних дівчат, які за тендітністю та свіжістю нагадували азалії. Разом із експонованими рослинами вони являли світу досконалість, про яку безапеляційно заявляє лише молодість.

Несподіваних фарб квітковій феєрії додали самобутні роботи митців. Ніжна флора на картинах Л. Григорової та В. Кривенка, соковитий живопис В. Клейменова та багатоликa скульптура В. Філатова чудово вписалися у концепцію виставки.

Ніла ІВАНЕНКО.

На знімку: орхідеї з колекції ЦБС імені М. Гришка.

Нові видання

Перша книга про третього президента

Ця книга дещо ламає наше уявлення про те, що можна, а чого не можна писати про президента, тим паче, коли цей президент перебуває нині при владі і навіть оголосив про намір балотуватися на другий термін.

Власне, на Заході вихід такого видання, мабуть, не став би сенсацією. В демократичному світі природно, коли журналісти, аналітики і просто люди, які вважають, що їм є що сказати і мають на це кошти, часто звертають свої погляди на главу держави. Президент Франції Жак Ширак, можливо, й не знає, скільки книг про нього напис[illegible] але, мабуть, здогадується, що [illegible] важна їх більшість далеко не оди[illegible].

Книга журналіста Юрія Луканова «Третій президент» —також не ода, але й не хула, як помітив він сам. «Я спробував зробити об'єктивний аналіз не тільки президентства Леоніда Кучми, а також і його прем'єрства, яке, на мою думку, він успішно провалив».

У книзі багато цитат і висловлювань тих людей, які свого часу були і є або в найближчому оточенні Леоніда Кучми, або навпаки — в оп[illegible]ції. Власне, це навіть важко на[illegible] книгою про одну людину, це розповідь про нас, сучасне життя і не таку вже й далеку історію. До речі, Юрій Луканов жодного разу не носив «звіряти» свій рукопис до адміністрації Президента. На його думку, таким чином вдалося уникнути як втручань до тексту книги, так і тиску. «Щоправда, одного разу після опублікування окремих розділів книги в газеті «Час/Time», до мене зателефонував чоловік, який представивс[illegible] Сергій Пилипович Веркалець з а[illegible]ністрації Президента і «запропонував» доповнити книгу «потрібною», як на його думку, інформацією. Але на побачення не з'явився. Потім я дізнався, що людини з таким прізвищем в адміністрації Президента взагалі немає».

Отже, тиску не було, але той, хто хоч трохи знається на видавничій справі, звичайно, поцікавиться: а хто профінансував видання? Не дивуйтеся, але це зробив автор (певні кошти заробив сам, дещо пози[illegible] А ще допомогли давні друзі, зо[illegible]ма керівник видавництва «Такі справи» Сергій Данилов, який взяв на себе видавничий бік справи. Для тих, хто зацікавився і хоче придбати «Третього президента», можу сказати, що я... не знаю, як це можна зробити. Магазини не поспішають закуповувати книгу, бо вважають, що нині можна мати прибуток тільки на фантастиці та детективах. На розкладках, щоправда, дотримуються іншої думки, але ставлять умову: продавати книгу за ціною, вдвічі більшою, ніж виставив автор, на що не може погодитися вже сам Луканов, очевидно, вважаючи, що не гоже обдирати народ на «Третьому президентові». Але, можливо, вихід усе-таки буде знайдено. Отже, якщо ви випадково натрапите на цю книгу, раджу прочитати. Кажуть, що нині її читає сам Леонід Кучма. Але його думку автор поки що не почув.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Кубок обирає Одесу

Минулої суботи в спорткомплексі Київського державного університету фізвиховання і спорту відбувся фінальний матч за Кубок України з футзалу між «Локомотивом» (Одеса) і запорізьким «Дніпроспецсталлю» («ДСС»).

Фахівці заздалегідь віддавали перевагу одеситам. Адже в їхньому складі виступає п'ятеро гравців збірної України, котра посіла торік четверте місце на чемпіонаті світу в Іспанії. Футболісти «Локомотива» одразу притисли запоріжців до їхніх воріт, і Косенко на другій хвилині зі штрафного відкрив рахунок. Та після кількох контратак Калашникову й Гупаленку вдалося вивести «ДСС» уперед. На перерву команди пішли за нічийного рахунку — 2:2. Це один з братів Москалюків — Олександр — вправно «вклав» м'яча у ворота Зозулі.

У другому таймі одесити, маючи «довгу лаву», запропонували високий темп і почали диктувати суперникові свої умови. Коридзе та Безуглий довели рахунок до 4:2. У запоріжців надія з'явилася після того, як Петрух реалізував пенальті. Та буквально за хвилину до фінального свистка О. Москалюк поставив переможну крапку — 5:3. І Кубок країни, який гравцям «Локомотива» вручив президент Федерації футболу України Валерій Пустовойтенко, поїхав до Одеси.

Варто зазначити, що фінальний матч викликав величезний інтерес не тільки у фахівців, а й в уболівальників, які прийшли подивитися на гравців національної збірної. На жаль, не всі бажаючі потрапили до залу. Як зазначив після гри віце-президент Української асоціації з міні-футболу Валерій Кир'ян, проводити такі відповідальні і видовищні матчі краще в Палаці спорту. Адже інтерес до цього виду зростає.

Слушність такої думки підтвердило і вшанування бронзових призерів чемпіонату світу з футзалу, яке проходило наступного дня в конференц-залі готелю «Турист». Привітати наших спортсменів, що прославили український футбол на чемпіонаті світу в Іспанії, прийшли міністр Кабінету міністрів, президент ФФУ Валерій Пустовойтенко, його заступники Віктор Банников та Анатолій Біденко, президент ПФЛ Григорій Суркіс, заступник голови Держкомспорту України Микола Костенко, численні спонсори збірної.

Гравцям, головному тренерові Геннадію Лисенчуку, менеджерові команди Сергієві Лисенчуку вручили цінні подарунки і присвятили концерт, який разом із відомими майстрами сцени Анатолієм Паламаренком та Олегом Марцинківським дали артисти самодіяльних художніх колективів Дарницького району.

Вітаючи збірну України з футзалу, Валерій Пустовойтенко і Григорій Суркіс побажали, щоб світову «бронзу» хлопці переплавили на «золото».

—Потенціал у вас є, — зазначив Валерій Кир'ян. — До того ж, після успішних виступів у міжнародних змаганнях збірній більше уваги стали приділяти Федерація футболу, Професіональна футбольна ліга. За це велика подяка Валерію Павловичу Пустовойтенку і Григорію Михайловичу Суркісу...

Валерій Пустовойтенко висловив надію, що гравці збірної України з великого футболу візьмуть приклад з футзалістів і проб'ються до фінального турніру чемпіонату світу 1998 року. А чом би й ні?

Олександр БІЛИК.

Звідусіль

●*Баскетбол*

Чемпіонат країни. Чоловіки. Суперліга. Вперше в історії цього змагання київський клуб «Денді-Баскет» переміг незмінного чемпіона України, іншний колектив із Києва «Будівельника-Хорду» —109:103 (52:50). У переможців блискуче зіграв Євген Мурзін —49 очок!

●*Футбол*

Кілька українських клубів проводять тренувальні збори в Ізраїлі. Динамівці Києва протягом трьох днів зіграли три поєдинки і мають позитивний баланс. Спершу вони переграли клуб «Маккабі» (Герцлія) — 2:0 (голи забили Федоров і Хацкевич), потім виграли в улюбленців московського мера Лужкова футболістів «Торпедо-Лужники» — 1:0 (Косовський). Український чемпіон грав у такому складі: Шовковський, Лужний, Беженар, Головко, Дмитрулін (Волосянко, 64), Михайленко (Гусін, 61), Ващук, Белькевич (Самойлов, 61), Калитвинцев, Косовський, Шевченко (Антюхін, 85).

Нарешті, «Динамо» за спаринг-партнера мало дніпропетровський «Дніпро». Нічия — 1:1. 0:1 Нагорняк, 17, 1:1 Самойлов, 39.

«Динамо»: Кернозенко (Шовковський, 46), Головко, Хацкевич (Беженар, 46), Федоров, Волосянко (Лужний, 46), Чеботару (Михайленко, 46), Саутін (Ващук, 46), Самойлов (Белькевич, 46), Гусін (Калитвинцев, 46), Шкапенко (Косовський, 46), Антюхін (Шевченко, 46).

«Дніпро»: Близнюк, Поклонський, Гуджабідзе (Сосенко, 36), Козар, Павлюх, Коноваленко (Білоконь, 46), Харковщенко, Гащин (В. Кіласонія, 46, Бєлкін, 80), Мороз, Безпалих (Г. Кіласонія, 80), Нагорняк.

Повідомлення про скликання установчих зборів акціонерів ВАТ «Новоград-Волинський ремонтно-механічний завод»

Згідно з рішенням правління (протокол N 1 від 13 січня 1997 року установчі збори ВАТ «Новоград-Волинський ремонтно-механічний завод» будуть проведені 20 лютого 1997 року о 8 годині за адресою: Житомирська область, Новоград-Волинський, площа Лесі Українки, міський палац культури.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту установчих зборів ВАТ.
2. Звіт голови правління про роботу ВАТ за звітний період.
3. Звіт голови ревізійної комісії про проведену роботу за звітний період.
4. Затвердження звіту і балансу.
5. Затвердження статуту ВАТ.
6. Затвердження контракту між головою правління і членами ВАТ.
7. Обрання голови і членів правління.
8. Обрання спостережної Ради.
9. Обрання ревізійної комісії.
10. Порядок розподілу прибутків.
11. Визначення умов оплати праці посадових осіб ВАТ.
12. Затвердження внутрішніх документів ВАТ.
13. Затвердження кошторису установчих зборів.

Шановні акціонери!

Перші загальні збори акціонерів ВАТ «Уманський м'ясокомбінат» відбудуться 27 березня 1997 року об 11 годині за адресою: 258900, Черкаська область, Умань, завулок Леваневського, 4, клуб м'ясокомбінату.

Порядок денний:

1. Інформація голови правління «Про хід приватизації». Результати роботи за 1996 рік і перспектива розвитку товариства.

2. Затвердження змін до статуту ВАТ «Уманський м'ясокомбінат» та інших документів.

3. Формування органів управління та контролю.

4. Затвердження розмірів нарахування фондів на 1997 рік.

5. Різне.

Усім акціонерам прибути на збори або направити своїх представників, делегуючи їм свої права та видати доручення.

Реєстрація учасників зборів проводиться 27 березня 1997 року з 8.00 до 10.30.

Телефони для довідок: (047-44) 2-35-52, 2-35-45.

Правління товариства.

Уважаемые акционеры ОАО «Запорожское предприятие вычислительной техники и информатики»!

Правление общества уведомляет вас о том, что 28 марта 1997 года состоится общее собрание акционеров. Место проведения собрания: 330089, Запорожье, ул. Песчаная, д. 3, начало в 10 часов, регистрация акционеров будет проводиться с 9.00 часов, тел. 52-64-62.

При себе обязательно иметь паспорт, представителям юридических лиц — доверенность.

Повестка дня:

1. Отчет председателя правления о работе предприятия в 1996 году.

2. Утверждение новой редакции устава предприятия.

3. Выборы членов наблюдательного совета, правления и ревизионной комиссии.

4. Разное.

Відкрите акціонерне товариство «Кіровограднафтопродукт» 8 квітня 1997 року о 14 годині проводить загальні збори акціонерів за адресою: Кіровоград, вул. Преображенська, 4, Рада федерації профспілок області.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про підсумки приватизації та фінансово-господарський стан Товариства.
2. Внесення змін та доповнень до статуту.
3. Формування органів управління та контролю.
4. Затвердження нормативних документів з діяльності товариства.
5. Про лист керівництва та профспілкового комітету Олександрійської нафтобази.

Реєстрація акціонерів буде проводитись 8 квітня 1997 року о 9-00. Для реєстрації учасникам загальних зборів необхідно мати при собі виписку з реєстру та документ, що засвідчує особу. Уповноваженим представникам акціонерів необхідно для реєстрації подати доручення, оформлене у встановленому порядку та документ, що засвідчує особу. Контактні телефони: /0522/ 24-56-39, 24-53-69. Адреса: Кіровоград, вул. Кірова, 64. Правління ВАТ «Кіровограднафтопродукт».

По заявлению ГНА Гагаринского района Севастополя арбитражный суд (335008, Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело № 015/4 о признании банкротом ООО ИККФ «Ависта» (335000, Севастополь, Исторический бульвар, 1; р/с 1467234 в АК «Синк»).

Акціонерне страхове товариство «Терен» інформує,

що одночасно з п'ятим випуском акцій здійснюється зміна номіналу однієї акції першого — четвертого випусків з 20 коп. до 5 грн. і переведення їх на нематеріалізовану форму. Зміна номіналу проводиться шляхом обміну 25 акцій першого — четвертого випусків на одну акцію нового номіналу. Обміну підлягає 1 000 000 акцій на загальну суму 200 000 грн. Внаслідок зміни номіналу і обміну акцій нова кількість акцій першого — четвертого випусків становитиме 40 000 шт.

Арбітражний суд м. Києва (252030, Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-В) порушив справу № 16/336 про визнання банкрутом довірчого товариства «Фонд соціального захисту» (Київ-34, вул. Володимирська, 24), розрахунковий рахунок № 003467014 в АК «Будмбанк» м. Києва, МФО 300045.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Винниченка, 3) за заявою Державної податкової інспекції Жовківського району Львівської області порушив справу про банкрутство № 2/346 від 21.05.1996 року малого підприємства «Візит» (Жовква, вул. Миру, 4, р/р 468336 у Жовківському відділенні АК АПБ «Україна»).

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (253030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Санрайз-95» (252110, м. Київ, вул. Вербицького, 30-а; р/р 467329 у другій київській філії ВА-банку, м. Київ, МФО 320519, директор Киюшев Олександр Миколайович).

Претензії кредиторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 22-3-156 от 09.08.96 г. о банкротстве ООО «Темп-93» (340052, г. Донецк, ул.50-й Гвардейской дивизии, д. 21, кв.23; р/с 467437 в Укринбанке, МФО 340011).

Просим кредиторов в месячный срок обращаться по адресу: г. Донецк-105, б. Пушкина, д.34. Тел.90-73-07.

Арбітражний суд Тернопільської області (282000, Тернопіль, вул. Грушевського, 8) за позовом ДПА у Збаразькому районі порушив справи про банкрутство:

1. Малого підприємства «Софія» (Тернопільська обл., Збараж, вул. І. Франка, 9), р/р у Збаразькому відділенні акціонерно-комерційного банку «Україна» № 000468010; справа № 824/2.

2. Міжгосподарської пересувної механізованої колони № 5 (Тернопільська обл., Збаразький район, смт Вишнівець, вул. Грушевського, 64); р/р у Вишнівецькому відділенні Промінвестбанку № 561001; справа № 825/2.

3. Фермерського господарства ім. Степана Хмари (Тернопільська обл., Збаразький район, с. Залісці), р/р у Збаразькому відділенні АПБ «Україна» № 405803; справа № 1089/3.

4. Фермерського господарства «Надія» (Тернопільська обл., Збаразький район, с. Шили), р/р у Збаразькому відділенні акціонерно-комерційного банку «Україна» № 405227; справа № 1088/3.

Просимо всіх кредиторів і можливих санаторів подавати заяви в арбітражний суд протягом місяця з дня опублікування даного оголошення.

Арбітражний суд Рівненської області (266023, Рівне, вул. Відінська, 10) за заявою ТОВ «Проектно-виробниче підприємство Механізація виробничого транспорту «Мехпромтранс» (327030, Миколаїв, Табірне поле, 5) порушив справу № 8/317-М про банкрутство КСП Агрофірма «Зоря» (265702, с. Зоря Рівненського району, розрахунковий рахунок 400512 в КООП банку «Зоря»).

Майнові вимоги кредиторів подавати до Рівненського арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Житомирської області (Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справи про банкрутство:

— № 5/81 «Б» орендного підприємства «Житомирмонолітбуд», юридична адреса: Житомир, вул. Ватутіна, 75, р/рахунок № 000602601 у Житомирському обласному управлінні Ощадного банку України;

— № 6/77 «Б» товариства з обмеженою відповідальністю «Техінвест», юридична адреса: Житомир, вул. Фурманова, 77, р/рахунок № 000467508 у Житомирській філії АКБ «Градобанк»;

— № 5/85 «Б» спільного підприємства фірми «АСА», юридична адреса: Житомир, пров. Вокзальний, 14, кв.39, р/рахунок № 170468418 Богунського відділення № 75 Ощадного банку України, м. Житомир.

Майнові вимоги кредиторів та заяви санаторів подають до арбітражного суду в місячний термін.

Долі видатних діячів

ВИХОДИЛИ КНИЖКИ Й «ОБЧИКРИЖЕНИМИ»

Був із старовинного шляхетного роду, але не мав ні пихи, ні гонору. Народився у Варшаві 27 листопада 1867 року, а помер у Львові 13 вересня 1950-го — самітній, без родини.

У дев'ятнадцять років виїхав на навчання до Цюріха, де в університеті вивчав фізіологічну хімію. Швидко просувався по службі: 1891 року став асистентом, а незадовго після цього керівником хімічної лабораторії. Тут, в Цюріху, познайомився з українською студенткою цього ж університету Софією Окуневською, одружився з нею, а 1894 року, вже доктором, приїхав до Кракова. У 1897 році з сином Юрієм перебрався до Львова, розгорнув наукову і громадсько-культурну діяльність. Захоплювався літературою, встановив широкі літературні взаємини, приблизив до своєї родини молодого українського студента медицини В. Стефаника, багато зробив для розвитку його таланту. Мав необачність непошпо відгукнутися під час однієї з публічних лекцій про роман «Кво вадіс» Г. Сенкевича, за що його засудили до двадцятиденного ув'язнення. Хоч цей принизливий вирок скасували, але наукова кар'єра В. Морачевського була ущерблена. Виїхав до Карлових Вар, до Чехословаччини, де разом з дружиною продовжив лікарську практику.

Після першої світової війни був спочатку доцентом. У 1941 році отримав звання заслуженого діяча науки України. Виконував обов'язки професора до кінця життя. Опублікував понад 180 праць з питань органічної хімії та фізіології тварин.

Здавалося б, суто наукова кар'єра. Але діяльність В. Морачевського не обмежується органічною хімією та фізіологією тварин. Він був широкоосвіченою, багатогранно обдарованою людиною. Знав класичні —давньогрецьку та давньоримську — культури, сучасне йому польське письменство, захоплювався театром, у тому числі українським, музикою, колекціонував твори мистецтва, виступав як літературний критик, мав талант письменника, про що свідчать його високопоетичні листи до В. Стефаника, проте не реалізував його. Багато своїх знань, енергії вклав у літературне виховання В. Стефаника: допомагав йому, селянському синові, розширювати культурні горизонти, увів до краківського кола польських літераторів, об'єднаних у товариство «Молода Польща», писав про українського новеліста емоційно-експресивні статті, перекладав його новели. Недарма В. Стефаник щиро сказав: «Вацлав Морачевський —моя дорога в світ».

Згодом, редагуючи свою працю «Літопис життя і творчості Василя Стефаника», що вийшла у видавництві «Дніпро» «скороченою» під назвою «Сторінки життя і творчості Василя Стефаника» (К., 1980), я вперше широко використав листи В. Морачевського до його приятеля з Русова, прагнув належним чином осмислити взаємини двох небуденних діячів культури. Згодом деякі з цих матеріалів, зокрема ілюстративних, з'явилися в моєму фотоальбомі «Василь Стефаник» (1987). До речі, коли вийшло згадане дослідження «Сторінки життя і творчості Василя Стефаника», то, незважаючи на «обчикриження» рукопису у видавництві (щоб у ньому і не пахло Б. Лепким, С. Єфремовим, В. Дорошенком та іншими «проскрибованими» особами), малий переполох таки стався — у зв'язку з Морачевським. Виявляється, був ще один Морачевський (в уряді Пілсудського). Я мусив доводити, що то був не Вацлав...

Федір ПОГРЕБЕННИК,
професор.

Господині на замітку

● Неприємну процедуру — тертя хріну, можна спростити. Для цього корінці хріну покладіть на деякий час до морозильника, а потім заморожений хрін тріть, як морквинку, без сліз. Усі смакові якості зберігаються.

● Щоб нижня частина пирога піднялася і була сухою, легенько посипте нижній шар пирога крохмалем, а потім уже викладайте начинку.

● Коли додати до сметани трішки молока, вона не скипиться в супі, соусі або підливці.

● Шоколад для глазурі або крему не прилипне до стінок посуду, де його розчиняють, коли його змазати вершковим маслом.

● Особливий присмак шоколадній глазурі додає крапля м'ятної есенції. Чудова виходить глазур, коли розтопити шоколадні або м'ятні цукерки, додавши одну-дві ложечки води або молока і намазати верх торта.

● Крем можна забарвити соком буряка, апельсина або жовтком.

Українці в світі

Велика Росія, а губернатор краю — українець

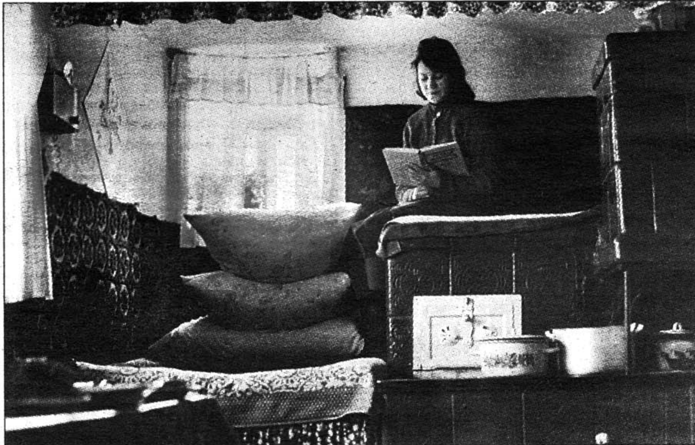
Новообраний губернатор Тюменського краю Російської Федерації Леонід Ронецький народився в селі Носів Бережанського району Тернопільської області. Він випускник Львівського політехнічного інституту 1970 року. Значна частина його життя пройшла в Україні. За останні роки зробив чималий особистий внесок у розбудову зв'язків Тюменського регіону з Українською державою.

Президент України Леонід Кучма надіслав поздоровлення Леонідові Ронецькому з побажанням успішної та плідної роботи на високій державній посаді. А також висловив надію, що він і надалі з притаманною йому увагою буде ставитися до розвитку та зміцнення прямих взаємовигідних економічних зв'язків з регіонами України.

Нагорода посла

Відзнака, що її в урочистій обстановці вручила член парламенту Індії Гіріджа Віас послу України в Індії Григорію Ходоровському, була заснована Всеіндійською асоціацією добробуту молоді імені Індіри Ганді у 1994 році. За цей час 14 послів зарубіжних країн, діяльність яких визнана МЗС Індії як така, що сприяє зміцненню та розвитку двосторонніх відносин з Індією, були удостоєні цієї відзнаки. Разом з Григорієм Ходоровським її отримали посли Мексики та Катару, високий комісар Сінгапуру.

Відзнака імені Індіри Ганді, згідно з положенням, складається з пам'ятної тарілки, наплічної шалі, посвідчення та грошової премії. Грошову частину відзнаки посла України в Індії, за рішенням лауреата, буде передано для використання у рівних частинах для розвитку журналу МЗС України «Політика і час» та на придбання медичних препаратів для однієї з дитячих лікувальних установ Чернівців.

Як добре холодного зимового дня посидіти на теплій сільській печі, почитати українські народні казки або улюблену газету... Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Смачного!

Трояндочки смажені

Замісіть тісто: 1 склянка теплої води, 1 яйце, 2 ст. ложки олії, трошки солі і борошна з таким розрахунком, щоб вийшло тісто для розкатування. Вимішане тісто витримайте ону годину, потім поділіть навпіл і розкатайте на два коржі завтовшки 2 мм. Давши підсохнути розкатаному тісту, виріжте з нього кільця і зробіть з країв прорізи глибиною 1,5 см. Викладіть попередньо змазані яєчним білком кільця один на один так, щоб прорізи не збігалися, і з'єднайте, натиснувши на середину. У глибокий посуд з фритюром за один раз покладіть кілька приготованих трояндочок і смажте до золотистого кольору. Готові трояндочки посипте цукровою пудрою.

Сметанне печиво

200 г сметани, 100 г маргарину, склянка цукрової пудри, 3 яйця, питної соди на кінчику ложки — усе ретельно розітріть. Після цього усипте 3 склянки борошна, швидко розмішайте. Готове тісто розкатайте і виріжте печиво. Випікайте в гарячій духовці

Усміхніться!

Усе не в лад...

Коли людина приходить до поліклініки своїми ногами, їй кажуть:
— Ви здорові, як дубочок!
А коли її привозить «швидка» — обурюються:
— Де ж ви були раніше?
Помирати їдьте додому!

Чесна людина!

— Лікарю, кажуть, ви берете хабарі?
— Ні, що ви! Я беру тільки те, що мені дають!

Дихайте — не дихайте

Лікар слухає хворого:
— Дихайте. Глибше, глибше, ще глибше! У вас гроші є? Немає? Не дихайте...

Надіслав Андрій БІЛАК.
Івано-Франківська обл.

Запитували — відповідаємо

Надбавка за класність

Я працюю на торфопідприємстві бульдозеристом, оплата погодинна. Маю посвідчення тракториста-машиніста I класу. Чи повинні мені платити 20-відсоткову надбавку до заробітної плати за класність?

Степан ДОРОЩУК.

Рівненська область.

На це запитання відповідає голова правління Українського концерну торф'яної промисловості «Укрторф» В. ЮРЧЕНКО.

Згідно з чинним законодавством, форми, системи і розміри оплати праці встановлюються підприємствами самостійно в колективному договорі.

Виходячи з цього, при укладанні колективного договору на 1996 р. філіалом «Смигаторф», де ви працюєте, машиністам торф'яних машин і трактористам на болотно-підготовчих роботах та видобутку торфу встановлено надбавку до відрядного заробітку на механізованих роботах за I клас кваліфікації — 20%, а за II — 10%.

Щодо встановлення надбавки до погодинного заробітку, за класність механізаторам, то філіал може внести зміни до колективного договору на 1997-й і наступні роки, виходячи з його фінансових можливостей.

Підготувала Марина КОВАЛЬЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С.ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282065.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311029.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.